Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
...АЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 179 (17302) | 1986 оной августын 3, воскресени | Сэн 3 мүн

...эр—Түмэр замшанай үдэр

ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

...САЛГАҺАА ...АРАНГҮЙ

...рулгүй ябадалые са- ...ам заһабарилагшадай, ...а байгшадай хубита ...нһоо Ганзурино шадар ...роор хүдэлһэн һаа, ...саана эндэ—Мандригта ...эм. Хоёр—гурбан жэл- ...ыем дурадхаа һэн. Тон ...абаһаар түбһэн хүндэ ...ажал гэжэ дистанциин ...лгуулаа бэлэй. Тэзд ...ьснүүдһээ холодоогүй ...эжэл байгаа һэн бэзэб. ...амай байдалые хинан ...лхада тодо нарин при- ...эгдэжэ байһан сагта, ...околодогуудта обходчи- ...» байна. Гансал эгээ ...ирүү, түбэгтэй газарта, ...ада хабсагайн хормой- ...рье шадараар гарадаг ...огта обходчигууд хүдэл- ...рик хадын хормойгоор ...рһээ үлүү зайн участок ...эжэ тоологдодог. Орой ...шохой һууриһаа хүдэл- ...Сэлэнгэ голой дошхон ...айнгаа түмэр замай да- ...ко» нураахаяа һанаха. ...жэтэй ябажа, элдэб бог ...э унаһан элһэ, шулуун- ...эрлэхэ, шүрэбүүдэй һу- ...ажа шангадхаха, алхаа- ...ажа үзэхэ хэрэгтэй. Тии- ...рельсын абяае тодоор ...гаа рельсэдэ нялдашоо ...охёо» гэжэ ойлгохо хэ- ...а рожогоо үргэжэ, нэгэ ...ахин богонёор зэдэлһэн ...днуудые тогтоохо, заһа- ...дуудаха зэргэтэйбди. ...рик хадынгаа хормойдо ...хоёр рельсын холбоон

дээрэ ехэ түгдэрхэй обёоржорхёо һэм. Тиигэжэ поезднууд зогсоогдоо бэлэй. Хэрбээ саг соонь хэмжээнэй абтаагүй һаа, үшөө нэгэ поездын гарахада, бүри ехээр хэмхэрээд, удаадахи поездынь аварида орожо болохо байгаа бшуу. Энээнии һанаадшье үзэхэнь аймшагтай. Ямар ехэ харюусалгатай байһанаа, тиихэдэ илангаяа элеэр мэдэрээ һэм. СССР-эй Зам харилсаанай министрэй гар табилгатай үнэтэй сэнтэй бэлэгээр—часынуудаар тиихэдэ шагнагдаа бэлэйб.

Түмэр замшад тухай хэлсэхэдээ, ашагладаг албан тухай—гол түлэб локомотивна депогой, станциин хүдэлмэрилэгшэд тухай дурдадаг заншал бии. Энээнии би гомдол мэтээр барина бэшэб, харин манай түмэр замай дистанциин хүдэлмэришэдэй хэды шэнээн хүшэр бэрхэ ажал хэдэгые батадхаха хүсэлэнтэйб. Халуун, хүйтэндэшье ходо газаа ябанабди. Эндэмнай Сэлэнгэһээ хүйтөөр жабарлажа, хада хабшалһаа хүрмэг саһан шабадан унадаг. Оньһожоруулгашье гэжэ ехэ үгы—шара хүүртигүүдые үмдэһэн зоной 8—9 килограмм хүндэ алха, хэрэгсэлээ үргэжэ, бухы хүсөөрөө буулгажа байһыень хараһан байхат. Рельс отолдог, үрэмдэлгын, модо отолдог станогууд үгтэһөөр тиимэшье үнинэй бэшэ юм. Юрэнхыдөө манай 3-дахи околодогой коллектив түмэр замаа эрхим харууһанда байлгадаг, түмэр зам шалгадаг тусхай вагон шалгахадаа, 10 баллһаа дээшэ балл огто элирүүлдэггүй. 40 балл хүрэтэр түмэр замай эрхим байдал гэжэ сэгнэгдэдэг ха юм. Үнинэй мастер, сэдьхэлээр үринналгай Г. А. Самойловой ахалагша мастер П. М. Лазаревай хубита эндэ ехэ. Нэгэ гэр бүлэһөө таһарһан, үг залгамжуулан хүдэлэгшэд коллективтэмнай олон. Иннокентий Семенович Горбуновой хүбүүд Сергей, Владимир бригадирнүүл зэз Сергейнь баһал бригадир, бүлынь бусад гэшүүд хүдэлмэришэд юм. Хэд бэ гэбэл, Анна, Елена, Дарья, Иван, Шура, юрэдөө, хамта дээрэз арбаад хүн болохо. Бухы наһаяа, шадал шандааһаяа түмэр замда зорюулаа гэшэ. Тиихэдэ мастер Г. А. Самойловой Владимир, Александр хүбүүдынь локомотивна депогой бэрхэ машинистнүүд болонхой.

Мэргэжэлэйнгээ ехэ һайндэрэй урда тээ хүршэ 4-дэхи околодогой мастер И. М. Рукосуевай Ленинэй орденоор шагнагдаһан тухай һая газетэдэ уншаад, урмашан баясаабди. Мастернуудай нормоор хараалагдаһан саг соо хүдэлдэг бэшэ, таарамжагүй байдалай тохёолдоо һаа, сүүдхын ямаршье сагта дуудалгаар гарахаар бэлэн һэргэг байха зэргэтэй. Олон лэ түмэр замшадые хүдэлмэридэнь дадхааһан, бригадирнуудые хүмүүжүүлһэн байха юм. Өөрынгөө хэрэгтэ бээз үгэнгөөр хүдэлдэг иимэ хүнүүдэй ашаар лэ шэнэ халаан бэлдэгдэнэ бшуу. Залуушуул хуу һургуули һудаатай болоод лэ, бэр хүсөөр хүдэлхэ зон үсөөн гээд сэхыень хэлэмээр ааб даа. Илангаяа обходчик болохыень дүршэлтэй түмэр замшанда дурадхахада, абаһаар яашье зүбшөөгөөдхихэгүй. Мүнөө 4 обходчик хүдэлнэбди. Эгээл үнинэй, оролдосоороо шалгардагнай А. Я. Горновской юм.

Һүүлэй үедэ парти, правительствын зүгһөө абтажа байһан шиидхэбэринүүд манине, юрын хүдэлмэришэдые, урмашуулна, далижуулна. Анхан архи, тамхинай элбэг байхада, һогтуушуул Мандригай оройһоо шулуу мухарюулдаг, шэдэдэг, элдэбээр аашалдаг һэн. Мүнөө аали намдуу, ажалаал хэжэ ябахада, хэды амар болоо гэшэб. Съездын материалнуудые мүрһөөнь мүр хүрэтэр уншаад, иимэ тобшолол өөртөө хээб: харюусалгаһаа хашарангүй, үшөөл һайнаар хүдэлхэ хэрэгтэй.

Я. ЧЕКИН,
Улаан-Үдын түмэр замай дистанциин 3-дахи околодогой хүдэлмэришэн.

...АЙ

...анспортые ...тай байһа- ...дай АССР- ...Президиу- ...-Үдын ло- ...абарилгын ...халгын це- ...ркел Ман- ..., Улаан- ...он заһаба- ...амад кон- ...о Борис ...ычковто ...отив-вагон ...дой мээр- ...льник Ана- ...Шишмарев- ...эй габьяата ...ндэтэ нэрэ ...ранспортда

техническэ дэбжэлтые хүгжөөхэ талаар габьяатай байһанайнь түлөө, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Зүүн-Сибириин түмэр замай Горхоной дистанциин начальник Александр Васильевич **Черныхтэ Буряадай АССР-эй габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Ажахын тоосоое, түсэблэлгые нэбтэрүүлгые хүгжөөхэ, нарижуулан һайжаруулха талаар габьяатай байһанайнь түлөө, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой начальнигай орлогшо Валерия Тихоновна **Тывакюгта Буряадай АССР-эй габьяата экономист** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Түмэр замшанай үдэртэй дашарамдуулан, Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой вагон хабсаралгын цехэй шэрдэгшэ Вера Петровна **Афанасьевае**, Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой механо-комплектовочно цехэй фрезеровщик Валерий Иванович **Кузьков**, Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой якорна цехэй хүдэлмэришэн Альбина Михайловна **Лизуновае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

Һайнаар ажаллаһанайнь түлөө. Түмэр замшанай үдэртэй дашарамдуулан, Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын станциин биледүүдэй кассир Мария Степановна **Баженовае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫН ГАБШАГАЙ ҺАРА

БУХЭЛИ ҮДЭР ҺААДГҮЙГӨӨР

Хура бороогоор элбэг август һарын эхилтэр диилэнхи сабшаланайнгаа ургаса сүм хуряажа абахаар шиидэһэн Хяагтын районой «Пограничный» совхоздо тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэринь урагшатай. Эндэ илангаяа витаминтай ногооной гурил гаргадаг агрегадынь түхэрээн хоногой туршада таһалгаряагүй хүдэлгэгдэнэ.

Хабартаа совхозой механизаторнууд ногооной гурилда сабшагдаха нэгэ жэлэй ногооё хэдэн болзорто һубарюулан тариһан юм. Тиимэһээ эндэ бэлэдхэгдэһэн гурилынь һайн шанартай байһаараа илгарна.

Байгша ондо АВЛ агрегадай хүдэлмэришэд 500 тонно ногооной гурил гаргаха түсэбтэй юм. Энэ даабаряа дүүргэхын тула Александр Степанович Некрасов, Райнур Сабитов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звенонууд агрегадаа зогсолтогүй хүдэлгэжэ, 70 шахуу тонно шэмэтэй тэжээл гаргаа. Эдэнэртэ Наушкын ой модоной ажахын коллектив горитой туһаламжа үзүүлнэ. Тодорхойлбол, ойн харуулшад АВМ агрегадта 20 тонно халаахай сабшажа асараа юм.

Эндэ тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлһөөр.

Т. БАДМАЕВА.

ҮБҺЭШЭДЭЙ АЖАЛ ЭМХИТЭЙ

Хөөрхын шэбэрэй эхиндэхи сабшаланда арбан нэгэн хүнһөө бүридэһэн оньһожоруулагдамал үбһэнэй бригада хүдэлжэ байна. Энэ коллективые ЛМО-гой бригадир Донит Машанович Очиржапов хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр бухыдөө 807 центнер эрхим шанартай үбһэ һаяхан тушааба. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, хоёр дахин ехэ үбһэ энэ бригадынхид тушааба гээшэ. Энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэгшэд үбһэндөө эртүүр ороо ха юм.

— Бууса шадарай шэмэ шанартай үбһэн түрүүлэн хуряагдаба,— гэжэ отделениие эрхилэгшэ Доржо Тушинович баяртайгаар хөөрэнэ.

Энэ бригадада дүй дүршэл ехэтэй бэрхэ хүдэлмэришэд бии. Жэшээлбэл, косилкашан Иван Бадмаевич Базаржапов, һүри сомохо түхеэрэлгэтэй тракгортай Норбо Бадмаевич Балдандоржиев, мүн эбдэрһыень заһабарилагша Жамсаран Раднаевич Нурбаев болон бусад һайнаар ажаллана. Иигэжэ хүнгэн 7 трактор хүдэлгэгдэнэ.

Тогоошон гэжэ тусгаар хүн биишье һаа, тэрэ эдеэ шанахаһаа гадна үбһэшэдтөө али болохоор туһалдаг. Шуран солбон, түргэн гартай залуу Шойжол Дармаевые тогоошон болгохоор абаа бшуу. Үбһэндэ хабаадаһан хүн бухэн хүдэлмэриингөө сагые дүүрэн шанар соонь сүм хэрэглэнэ гэжэ тусгаар тэмдэглэе.

Үбһэ хуряалгын халуун ажал түлэг дундаа. Саг ошожо байна, шамдаха хэрэгтэй гэжэ бултадаа ойлгоно.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ.
Хэжэнгын районой «Первомайский» совхоз.

ЭРШЭЕЭ ҺУЛАРУУЛНАГҮЙ

Хирэ-хирэ болоод лэ ороһон уһа ехэтэй аадарай ажал хүдэлмэридэ хэды һаад ушаруулааншье һаань, Хориин совхозой үбһэшэд эршэ дэлисэеэ һуларуулнагүй, тэжээл нөөсэлэлгээ улам дээшэлүүлхые оролдоно. Энэ хэлэһэнээ хэдэн тоо, баримтануудаар батадхая. Һүүлэй мэдээгээр тус ажахын тэжээл бэлэдхэгшэд 935 тонно үбһэ, 300 тонно сенаж, 302 тонно силос, 102 тонно витаминтай ногооной гурил нөөсэлһэн байха юм.

Совхозой хоёрдохи отделениин Заха гэжэ газарта хүдэлдэг Намсарай Цыренжаповай звеногойхид 2020 центнер. Наринда түбхинэһэн А. Д. Дондоковой звеногойхид 1100 центнер һайн шанартай үбһэ бэлэдхэбэ. Суута луговод Галихмат Булатовай звеногой гэшүүд Түглэ гэжэ газарта хүдэлхэдөө, хахад һарын туршада 1700 центнер үбһэ хуряажа абаад, мүнөө Үдын голой үргэн ехэ сабшалан дээрэ түрүүшынгээ хэдэн һуритэй болоо. Эндэ 293 центнер үбһэн бэлэдхэгдээ.

Ажахын хоёрдохи отделениин Бааза гэжэ газарта Жимбэ Намсараевай звено 1074 центнер, Ехэ Хүлдэдэ Н. Г. Бадмаевагай звено 500 центнер, Тужада Александр Намсараевай даадаг коллектив — 594, Хэтогорто А. Мункуевай бригадынхид — 1198, Ааланда Жаргал Бадмаевай звено 700 центнер үбһэтэй болонхой.

Тэжээл бэлэдхэлгын халуун хаһын үедэ совхозой шефүүд ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хориин район.

ЗАМБУУЛИНАЙ ЭБ НАЙРАМДАЛТА ЗАМААР

Л. Кизим В. Соловьев хоёрой удаан үргэлжэлһэн ниидэлгэнь замбуулинай дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэн ашаглаха талаар шухала шата болоо. Эрдэм ухаанай болон арадай ажахын аша туһада замбуулинай лабораторинуудые таһалгаряагүй ашаглаха хараа замууд нээгдээ. Совет болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдажа, августын 1-дэ СССР-эй МИД-эй хэблэлэй түбтэ пресс-конференци үнгэргэгдэһэн байна

Совет болон гадаадын мэдээсэлэй агентствануудай, газетэнүүдэй, журналнуудай, телевидениин түлөөлэгшэд космонавтнуудтай уулзахые ерээ. СССР-эй Главкосмосой, Космонавтнуудые бэлдэхэ түбэй, Ниидэлгые залан хүтэлхэ түбэй хүтэлбэрилэгшэд, мэдээжэ эрдэмтэд, мэргэжэлтэд, СССР-эй летчик-космонавтнууд эндэ байлсаа.

СССР-эй МИД-эй Мэдээсэлэй управлениин начальник Г. И. Герасимов пресс-конференциие нээжэ, уласхоорондын программануудые бэелүүлгэдэ хэрэглэгдэхэ ниидэлгын аппарадуудые байгуулха талаар проектнүүдэй директор Ю. П. Семеновто үгэ үгэбэ.

Замбуулинда саг үргэлжэ хүдэлхэ комплекснуудые Газар шадарай дайдада байгуулха ба тэдэниие хангаха талаар ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри тээшэ үшөө нэгэ ехэ алхам хэхэ арга олдоо гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

«Мир» станци дээрэхи хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдые заһажа хүдэлгэһэниинь, экипажай хэһэн хүдэлмэриин эгээл шухала шатануудай нэгэниинь болоно. «Мир» — «Салют-7» — «Мир» гэһэн хоёр станциин хоорондо «Союз Т-15» онгосоор ниидэһэниинь экспедициин ехэ амжалта болоно гээд Ю. П. Семенов онсолон тэмдэглэбэ.

Л. Кизим В. Соловьев хоёрой бэелүүлһэн шэнжэлгын программа амгалан шэнжэтэй байгаа гээд үгынгөө түгэсхэлдэ Ю. П. Семенов хэлээ. Замбуулинда буу зэбсэг нэбтэрүүлхэ аюулай дэлхэй дээрэ улам ехэ боложо байха үедэ бидэ энээн тухай онсо омогорхолтойгоор тэмдэглэнэбди. Дай хэхэ бэшэ, харин замбуулинда амгалан ёһоор хүдэлхэ гээшэ манай зорилго мүн.

Удаань Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт Л. Д. Кизимдэ үгэ үгтөө. «Салют-7» станци дээрэ 50 сүүдхэ хүдэлөөбди гээд тэрэ хэлээ. Энэ үедэ һонирхолтойшье, шангашье хүдэлмэри хэгдээ. Советскэ Союзай газар дайдын болон дэлхэйн океанай зарим районуудые үе-үе болоод буулгажа абадаг байгаабди. Майн 28-най ба 31-нэй үдэрнүүдтэ хоёр дахин замбуулин худар гаража хүдэлөөбди.

Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт В. А. Соловьев үгэ хэлэхэдээ, экспедициин бэелүүлһэн научна программа дээрэ тогтоо.

Удаань космонавтнууд, мэргэжэлтэд болон эрдэмтэд журналистнуудай асуудалнуудта харюусаа.

(ТАСС).

5000 ЦЕНТНЕР ҺҮРИЛЭГДӨӨ

Байгша ондо үбһэ хуряалгада хабаадуулагдаха машина, техникээ һайнаар заһабарилһан Кабанскын шубуунай фабрикын тэжээл бэлэдхэгшэдэй ажал яһала урагшатай. Эндэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Кабанскын отделениин үбһэшэд эрхимлэнэ. Дүршэлтэй хүтэлбэрилэгшэ, эмхидхэлшэ Виктор Семенович Михайловай эрхилдэг дурсагдагша отделенидэ түрүүшын 5000 центнер үбһэн хуряагдажа һүрилэгдөө. Бухыдөө 8500 шахуу центнер үбһэ бэлэдхэхэ даабаритай тус отделенидэ трактористнууд Александр Селиванов, Николай Лысковцев, Иван Рыков, Александр Старков, Алексей Оскорбин, Николай Солодов гэгшэд үдэр бүхэндэ нормоёо холо үлүүлнэ.

Тэжээл бэлэдхэгшэд сабшагдаһан үбһэеэ һэбэрээн хатаажа, түргэхэн тармажа бухаллаһаар лэ һүри болгон сомоно. Тиимэһээ эндэ үбһэнэйнь шанар һайн.

Эдэ үдэрнүүдтэ предприятиин үбһэшэд тэжээл бэлэдхэлгээ улам түргэдхэжэ захалба. Ушарынь хадаа таряа хуряалгын эхилхэһээ урдахана тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ сүм дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй ажаллана ха юм.

М. ОЧИРОВ.

АРГА ШАДАЛААРАА ОРОЛДОНО

Десятниковэ тосхоной зүүн-урдахи нугаар добо дээрэ түхеэрэгдэһэн ороһоной тоог сосо витаминтэй ногооной гурил гаргадаг агрегат холоһоо пуртэйгээр харагдана. Энэ хүрэжэ ерэхэдэ, энэ һаба-бархи онһоон түхеэрэлгэнүүдэй ашаг үрэтэйгөөр хүдэлгэхэ талаар бэлэн хэрэг бэшэ гэжэ ойлгоо һэм. Юрэдөөл, тэдэниие ажалша бэрхэ, түмэр түдэгэдэ одоол дуратай, «алтан гартай» хүнүүд ашаглаха ёһотой ха юм даа. Минии һанал бодолые тааһан юумэдэл, намтай сүг ябаһан «Маяк» колхозой түрүүлэгшын орлогшо С. А. Денисов эндэ хүдэлдэг коллективэй гэшүүдые, илангаяа звеное даагша, ахалагша машинист М. К. Григорьев тухай сэдьхэлэй дулаан үгэнүүдые зорюулаа һэн.

— Михаил Климович одоол манай урдаа хараха хүнүүдэй манай нэгэниинь болоно. Ажахыда ахан түрүүн АВМ-0,4 түхэлэй агрегатнай бии болоходонь ажаллажа эхилһэн, мүнөө болотор бухэндэ машинистээр хүдэлнэ. Тэрэнэй хүтэлбэрилһэн коллектив түсэбтэ даабаряа хододоо дүүргэдэг байһан юм. Энэ хүнһөө танилсахадаа ороо ойлгохо, харахат даа,—гэжэ хэлээ бэлэй.

Ута, үргэн һаарабша доро түхеэрэгдэһэн агрегадай олон тоото хоолойнууд, түмэр аранга, түлгэнүүд, элдэб янзын оньһон түхеэрэлгэнүүд, айхабтар бүдүүн барабан хүнэй ач харал татаадхина. Хэршэгдэһэн нойтон ногоон транспортёроор дамжуулагдан, энэ барабан руу орсод, тусхай халуун температурада хатаагдаад, эдэ элдэбын оньһон түхеэрэлгэнүүд соогуур гаража, хуурай гурил болгогдоод, ехэ бункер руу гоожоно. Тэндэһээ саашаа сорго хоолойнуудаар урдан гарахадаа, брикедүүд болгогдожо, баһал транспортёроор дамжуулагдан, тракторай тэргэ руу адхаржа байгаа һэн.

«Маяк» колхоз үнгэрһэн табан жэлэй эхиндэ район соогоо түрүүлэн, энэ хүсэ ехэтэй АВМ-1,5 түхэлэй агрегат тодхоод, хүдэлгэжэ эхилһэн байха юм. Тэрэ сагһаа хойшо эдэнэр жэл бүхэндэ шэмэтэй һайн, витамин ехэтэй тэжээл нөөсэлдэг болонхой. Нёдондо энэ агрегат 500 гаран тонно ногооной гурил болон брикет бүйлүүлан гаргаа.

Минии эдэ бүгэдые адаглан хаража байтарни, үндэршэг бэетэй хүн намда дүтэлжэ, гарыемни шангаар адхаа һэн. Энэмнай Михаил Климович байшаба. Иимэ ажалша бэрхэ хүнүүдээр уулзахадаа, нэн түрүүн эрхилжэ ябаһан хүдэлмэреэрнь һонирхохош.

— Ажал тухаймни һурана гүт? Тиитэрээ хөөрэжэрхихоёр юумэн үгыл даа. Мүнөө хүдэлгэжэ байһан агрегаднай хуушарантаа. Жэл бүри өөһэдөө заһабарилагшабди. Байгша ондо 500 тонно гурил болон брикет гаргаха даабаритай зомди. Июлиин 1-һээ эхилээд, нормодоо оротсроо 3—4 хонообди. Мүнөө ёһотоор хүдэлжэ эхилээбди,— гэжэ нүхэр Григорьев хэлэнэ.

Халаан соогоо оройдоол хоёр хүн энэ агрегадые хүдэлгэдэг юм. Манай ябахада ахалагша машинистын туһалагшаар Николай Васильевич Павлов ажаллажа байгаа бэлэй. Хоёрдохи халаанай ахалагша машинистээр В. П. Степанов, тэрэнэй туһалагшаар С. Л. Чистяков гэгшэд хүдэлдэг. Эдэнэр сүүдхэ сүүдхээр ээлжэлэн ажалладаг заншалтай.

—Мүнөө хэды шэнээн тэжээл бэлэдхэбэт? Гаргаһан брикедээ хайшаань абаашанат? — гэжэ асуубаб.

— Даб дээрэ 113 тонно һайн шанартай тэжээл нөөсэлэгдэбэ. Ажахымнай экспресс-лабораториин шалгаһанай ёһоор 2-дохи, 3-дахи классай брикет гарагдаад байна. Татаһан тэжээлээ энэ урдахи складта абаашажа тушаанабди,—гэжэ М. К. Григорьев харюусаба.

—Ямар ургамалай ногоо хэрэглэжэ байнат?

— Энэ жэлдэ хаа хаанагүй ургаса һайн. Мүнөө бидэ донникой ургасые хуряанабди. Поли дээрэһээ асарагдаһан ногооной набша намаа манда асарагдахынгаа урда тээнь шэгнэгдэдэг юм. Энэ хэрэгые ажахымнай амбааршан-тоо бүридхэгшэ Мария Яковлевна Ивлева эрхилдэг,—гэжэ манай хажууда байһан Николай Павлов хөөрэлдөөндэ оролсоно.

Иигэжэ бидэнэрэй хөөрэлдэжэ байтарнай кузоваараа дүүрэн хэршэгдэһэн ногоотой самосвал автомашина ерэжэ, АВМ-1,5 түхэлэй агрегадай тэжээл буулгагдадаг газарта ашаагаа хүнтэрүүлжэрхибэ. Энэ автомашинын жолоошонтой уулзажа, хоёр-гурбан үгэ андалдажа урдибэб.

—Манай мүнөө эрхилжэ ябаһан ажалһаа тэжээлэй нөөсэлэлгэ сэхэ дулдыдаха байна. Тиимэһээ жолоошодой харюусалга угаа ехэ. КУФ-1,8 түхэлэй агрегаднай ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэ. Энээндэ дүршэл шадабаритай механизатор П. А. Вишняков ажалладаг юм. Намтай хамта В. В. Михалев, Н. Е. Павлов гэгшэд хүдэлдэг,—гэжэ И. Н. Павлов хэлэбэ.

Эдэ нүхэдэй аша туһаар колхозой адууһа мал үбэлэй һарануудта витаминтай, белогтой тэжээл-брикедээр гүйсэд хангагдахань гээшэ.

Д ДОНДОКОВ.
Тарбагатайн район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): ахалагша машинист М. Григорьев Н. Павлов хоёр ажал дээрээ.

Авторай фото.

БАРИЛДААШАД ТУҺАЛБА

Үглөөнэй зургаан саг багта, наранай элшэ туяагай Саяан уулын саанаһаа һаял бултайжа байхада, Түнхэн голой эрьедэ хажуурай ханхинаан элихэнээр дуулдана. Гар хажууршадай нэгэ жэгдээр хүдэлхэнь холоһоо харагдана.

Эдэмнай «Динамо» бүлгэмэй спортын һургуулиин директор, спортын мастер Данзан Сыреновэй хүтэлбэрилдэг эдир барилдаашадаар бүрилдүүлэгдэһэн хажууршадай звено хүдэлжэ байна гэшэ.

«Мир» болон «Восточные Саяны» колхозуудай сабшалан Хойморой намаг налхитай газарта оршодог юм. Эгээл тиимэһээ эндэхи ургасые хуряажа абахын тула гар хажууршад лэ хүдэлхэ ушартай болодог. Тиимэһээ хуряагдажа абтаһан центнер бүхэнэй үнэ сэн улам дээшэлдэг байна.

— Манай һургуулиин эдир барилдаашад Түнхэнэй районой «Мир» колхозые шефтээ абаад, хоёрдохи жэлээ туһалжа байна,— гэжэ Данзан Дашиевич хөөрэнэ.— Нёдондо жэл нормоёо үлүүлэн дүүргээ һэмди. Харин мүнөө ходо ходо бороо орожо, дүүрэн хүсөөрөө хүдэлжэ шаданагүйбди. Унагааһан үбһээ үндэр газарта гаргажа, хатааха ушартай болонобди. Тиигээшье һаань, бидэнэртэ даалгагдаһан участок дээрэхи ногооё һайнаар сабшажа, түсэб дүүргэхые оролдохобди.

Аха нүхэрэйнгөө үгые батадхан, хүбүүд оролдосо хэшээлтэйгээр хүдэлнэ. Тиигэһээр байтар нарата үдэрнүүдэй тохёолдоходо, эндэхи участок дээрэ багахануудшье һаа, хэдэн һуринууд жэрылдэн бодобо.

Улаан-Үдын арадай гэгээрэлэй таһагай хүүгэдэй спортын 7-дохи һургуулиин һурагшад бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Аршаан курортдо амарһанайнгаа һүүлээр эдир барилдаашад хүдөөгэй ажалдатуһалхые шиидэһэн байгаа. Республикын ниислэл хотын 29-дэхи дунда һургуули дүүргэһэн Баатар Мункуевай хүтэлбэрилдэг звено «Мир» колхозой түб буусаһаа арбаад километр газарта оршодог Хэнгэргэ нютагта түбхинэнхэй.

Баатарһаа бэшэ бухы 9 хүбүүд гар хажуур болон тармуур энэ жэлдэ түрүүшынхеэ гартаа бариба. «Мир» колхозой ветеран, пенсионер Бадма-Сырен Доржиевич Бурлов эдир хүбүүдтэ сэгнэшэгүй туһа хүргэнэ. Гар хажуураар сабшахые тэсэбэритэйгээр һургахаһаа гадна, тэрэнэй хажууриень дабтажа үгэдэг юм.

В. СЫДЕЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

КПСС-эй ГОРКОМОЙ ПЛЕНУМ

...н-Үдын горко- ...дүрбэдэхи пле- ...хидхэлэй асуу- ...н хэлсэгдэбэ. ... аппаратда хү- ...ойнь дашарам- ...С. Тимашовые ...мой нэгэдэхи ...юрогой гэшүү- ...аа пленум сү- ...КПСС-эй гор- ...аао ажалладаг ...А. Чукреевые ...мой нэгэдэхи ...нгаба.

Ондоо хүдэлмэридэ ороходо болоһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр **Г. Д. Басаевые** партиин горкомой хоёрдохи секретариин, бюрогой гэшүүнэй уялгануудһаа пленум сүлөөлжэ, урдань КПСС-эй Советскэ райкомой хоёрдохи секретаряар хүдэлдэг байһан нүхэр **Р. Р. Хориноевае** партиин горкомой хоёрдохи секретаряар, бюрогой гэшүүнээр һунгаба.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретаряар, бюрогой гэшүүнээр нүхэр **А. С. Коренев** һунгагдаа. Тэрэ урдань локомотив-вагон заһабарилгын заводой локомотив-хабсаралгын цехэй начальнигаар ажалладаг байһан юм.

Ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр **В. П. Греховые** пленум КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлбэ. КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнээр нүхэр **А. И. Шульгин** һунгагдажа, эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагые даагшаар баталагдаба.

Республикаһаа гаража ошоһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр **В. М. Семеновые** пленум партиин горкомой бюрогой гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлжэ, КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнээр нүхэр **Е. В. Микульчигые** һунгаба.

Удаань «КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые болон арбан хоёрдохи табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлхэ талаар Улаан-Үдэ хотын партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **П. А. Чукреев** элидхэл хэбэ.

КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь **Е. М. Мацуков**, Главбурятстройн начальник **С. М. Антонов**, «Электромашина» заводой электро-гагнуургшан **В. П. Холмогоров**, нарин сэмбын комбинадай парткомой секретарь **Д. П. Могоева**, арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **С. А. Тимин**, локомотив-вагон заһабарилгын заводой профкомой түрүүлэгшэ **К. Н. Дамбуев**, хоёрдохи пищеторгын 15-дахи магазинай наймаалагша **Л. Д. Хабаркова**, «Бурятэнерго» управлениин ахамад инженер **С. М. Легостаев** гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба.

Партиин ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Мүнөөдэр — Түмэр замшанай үдэр

НЭРЭ ХҮНДЫН ХЭРЭГ

«Предприятинуудта ажалай эмхидхэл ба урмашуулгые һайжаруулжа журам, гурим болон эрилтэ дээшэлүүлхэдэ, урдань һанаа заяандашье ороогүй нөөсэнүүд элирүүлэгдэдэг гээшэ. Белоруссиин түмэр замшад ажалай түлбэриин шэнэ гуримда орожо, уялгануудаа хамта бүгэдөөрөө бэелүүлхэдээ, богони болзорто 12 мянга шахуу хүниие сүлөөлжэ, ондоо һалбаринуудта хүдэлхыень эльгээһэн байна» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо онсолон тэмдэглэгдээ һэн.

Мүнөө Зүүн Сибириин түмэр замшад Белоруссиин үүсхэлшэдэй жэшээгээр ажал эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые хэрэглэжэ эхилээ. Манай деподо, жэшээ хэлэбэл, 1986 оной январь һарөһаа маневрово 11 локомотивай машинистнүүд туһалагшадгүйгөөр хүдэлдэг болоо. Тиин хамта дээрээ 36 хүн сүлөөлэгдэжэ, илангаяа хэрэгтэй газарнуудта эльгээгдэһэн байна. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 4 локомотивай машинистнүүд туһалагшадгүйгөөр хүдэлдэг болохо юм. Тиихэдэ эдэнэрэй салин хүлһэн дээшэлнэ, хүдэлмэриин аюулгүйнь гүйсэд хангагдана, голодоһо гаргагданагүй гэжэ тодоруулагдаа. Нэгэ хүнэй хүдэлхэдэ тааруугаар жолоодолгын пульт нарижуулан һайжаруулагдаа. Бэрхэ машинистнүүд В. И. Белоозерский, В. Г. Бердников, С. Д. Каземиров гэгшэд эгээл түрүүлэн туһалагшадгүйгөөр хүдэлхэ эрхэдэ хүртөө һэн. Бэлэдхэлэй ойлгуулалмжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаа. Эндэ техническэ таһагай начальник В. В. Астраханцев, машинист-инструктор Н. Н. Полетаев, туршалгын цехэй мастер В. В. Донцов болон бусад экономическа һуралсалда онсо анхараа, партийна комитедэй үүсхэлээр хэшээлнүүд үнгэргэгдөө.

Мэргэжэлэйнгээ һайндэрые ажалай шэнэ үүсхэлнүүдтэйгээр угтахада, урматай байна. Хахад жэлэймнай дүнгүүд һайн. Бүхы дээрээ зөөлгэнүүдэй хэмжээнэй түсэб 105,3, ажалай бүтээсын талаар түсэб 105,5, сүүдхын туршада дунда зэргээр локомотивые ашаглалгын даабари 105,7 процент бэелүүлэгдэһэн байна. Ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ партийна нүлөөн шангадхагдаа. Илангаяа партийна, комсомолой полит-гэгээрэлэй болон экономическа һуралсал эмхи гуримтайгаар ябуулагдана. Эдэбхитэй пропагандистнууд сооһоо ажахын цехэй мастер В. И. Можиниие, ахалагша тушаан абагша П. В. Чиркеев болон бусадые нэрлэмээр.

Холын рейснүүдтэ болон маневрово хүдэлмэринүүдтэ голодоһо гаргалга нилээд хороогдоо. Энэмнай хадаа ажалдаа зохёохы ёһоор хандалгын үрэ дүн мүн. 1986 оной түрүүшын хахад жэлэй хугасаада уралан нарижуулгын 180, ухаалан зохёолгын 2 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 68,2 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзо абтаһан байна. Энэмнай түсэбөөр хараалагдаһанһаа холо дээгүүр болоно. Зохёохы эдэбхи ульһатайгаар хүдэлэгшэдые тэмдэглэбэл, ахамад технолог Ю. П. Долбак, ахалагша мастер В. И. Можин, машинист-инструктор Л. А. Елисафёнко, локомотивуудые тушаан абагша А. А. Рязанов, локомотивай машинист А. В. Шелковников гэгшэдые дурдамаар. Тиихэдэ токарьнууд сооһоо П. И. Анциферев, Н. М. Васильев, слесарьнүүдһээ Г. И. Смирнов, В. П. Рудаков гэгшэд бодомжотой һанаамгайгаар түсэбүүдээ бэелүүлхые оролдодог. Электровозуудые заһабарилхадаа, 8 тонно мөөртэ моторно блогые мухарюулжа гаргаад, үргэхэ шэнэ түхеэрэлгэ бүтээгдээ. Хуушанай иимэ түхеэрэлгэ долоон хоног бүри эбдэршэдэг һаа, мүнөөнэйхинь 4 һара соо зогсолтогүй хүдэлгэгдэнэ. Гэхэтэй хамта эдэ блогуудые үлгэжэ шалгахаар гидродомкрадтай оньһожоруулагдамал поточно лини тодхогдоо. Энэ ехэ орёо хүдэлмэриие туршалгын цехэйхид — мастер В. В. Донцов түрүүтэй хэһэн байна. Депогой ахамад механик В. М. Вертуновой хүтэлбэри доро ажахын болон электроцехүүд онсо оролдолго гаргажа, үйлэдбэриие шэнэдхэн зэбсэгжүүлгые урагшатайгаар ябуулна. Гэбэшье уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ хабаададаг 172 хүнэй оройдоол 31-ниинь залуушуул юм. Энэ дутагдалаа хараадаа абанхайбди.

Үйлэдбэриие эршэ түгэс хүгжэлтын замда оруулхада, һэльбэн шэнэдхэлгэ ехэ удхатай шанартай гэжэ партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүд соо заагдаа һэн. Электропоезднуудые заһабарилха байрын ашаглалгада уданшьегүй тушаагдахада, 10 вагонтой электропоезд заһабарилха аргатай болохо.

Ажалые научна аргаар эмхидхэдэг таһагай начальник Ф. П. Анучин алмалта, арьбалалтын темээр хэдэн хэшээл ялас гэмэ жэшээнүүдтэйгээр үнгэргөө һэн. Энэ талаар 1986 ондо абтаһан уялгануудаа хахад жэлэй туршада олон коллектив дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Г. А. Сеняковой 4-дэхи колонно жэлэй туршада 400 мянган киловатт-час элекрын элшэ хүсэ алмаха ёһотой һаа, үнгэрһэн 6 һарын туршада 409,6 мянгые алмажа амжаа. Электровозуудые жолоододог машинистнүүд Б. Г. Галкин. Л. В. Сулица гэгшэд тус тустаа 25,9., 16.0 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаһан байна. Техническэ хэшээлнүүдые, түрүү дүй дүршэлэй һуралсалнуудые машинист-инструкторнууд шадамараар үнгэргэдэг. Ашаанай поезднуудые жолоододог В. В. Комлев, В. Р. Ягодин гэгшэд эдэнэй зүбшэл даган, түрүү онол аргануудые шадамар бэрхээр хэрэглэһэнэй ашаар нилээд ехэ алмалта түйлаһан байна. 14 тонно шэнгэн түлишэ алмаһан 12-дохи колонныинхид халаан бүриингөө даабариие 120—130 процент дүүргэдэг юм. Иигэжэ хиналта, шалгалтын шанга байхада, алмалтын ехэ арга нүхэсэл болохо үгэнэ бшуу. ВЛ-80-С түхэлэй гурбан секцитэй шэнэ электропоезднуудай һая асарагдахада, хүсэ шадалнай шангадажал байна даа гэжэ баясаа һэмди.

Эдэ бүгэдэ тухай хөөрэхэдөө, амжалта — ажалай журамһаа. эрилтын шангаһаа эхитэй гэжэ тобшолмоор. һарадаа нэгэ удаа үнгэргэгдэдэг журамай үдэрнүүдтэ милициин, хүдэлмэришэн-залуушуулай 5-дахи, шефтэ абаһан 65-дахи һургуулинуудай түлөөлэгшэд байлсадаг. Эдэнэр шефскэ хүдэлмэриин хэр ябуулагдажа байһан тухай хөөрэжэ үгэдэг. Найдамтай залуу халаание бэлдэхын тула 1-дэхи ГПТУ-гай группа бүхэндэ түрүүшын курсһаань эхилээд, колонныимнай мэргэжэлтэд айлшалдаг, үйлэдбэридөө асаржа танилсуулдаг болонхой. Иигэжэ гурбан жэлэй туршада шэнэһэн мэргэжэлээ гүйсэд ойлгожо абахадань ехэ туһа болоно бшуу. һэльбэн шэнэлэгдэһэнэй удаа революционно, дайшалхы болон ажалай алдар солын музей һая нээгдэбэ. Музейн директор Г. И. Былковэй эдэбхи үүсхэлээр эндэ городой олон ондоо һуралсалай эмхи зургаануудай, предприятинуудай түлөөлэгшэд айлшалдаг болонхой.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй, мүн ажал хэнгүй, олзо олохо ябадалые болюулха тушаа Указай материалнуудые тайлбарилан ойлгуулхадаа, предприятиингаа ажабайдалһаа жэшээнүүдые хэрэглэнэбди. «Знание» бүлгэмэй эхин эмхиин бүридэлдэ ородог депогой 17 хүтэлбэрилэгшэд, ахамад мэргэжэлтэд өөһэд өөһэдтэйнь үгтэһэн темээр лекци, хөөрэлдөөнүүдые бэлдэжэ, үнгэргэдэг заншалтай. Ажаллаха, амарха эрхэ байдалые һайжаруулхые оролдонобди. Мүнөө Максимиха шадар амаралтын гурбадахи турбаза бодхоогдожо байнхай.

Саашанхи зорилгомнай тодо. Экономикын хүгжэлтые хурдадхалгын сагта манай коллективэйхид белоруссиинхидай түрүү онол аргаар хүдэлхэ гуримда бусадһаа хойнотонгүй ороходбди. Тиигэжэ ажалай бүтээсэ 15 процентээр дээшэлжэ, үсөөн тоотойгоор хүдэлхэ гэһэн уряа сүм бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй. Баян ёһо заншалтай манай коллективтэ энэмнай нэрэ хүндын хэрэг болохо бшуу.

В. ГРАНАТ,
М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой парткомой секретарь.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕ[Т]...

УКА[З]

СССР-эй ЗАМ ХАРИЛСААНАЙ ПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮ... ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭ... АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОР... ШАГНАХА ТУ...

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан ... абаһан социалис уялгануудаа ... жалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР...

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛ...»

Андронова Азия Бадмаевнае — ... тушаан абагша.

Афанасьева Раиса Фокеевнае — ... шаан абадаг ахалагша хүдэлмэри...

Бакух Виктор Петровичые — элек... гын Улаан-Үдын участогай электр...

Воронова Наталья Трофимовнае ... вагон заһабарилгын заводой токарь...

Вязинский Павел Константинович... хеэ холбооной Улаан-Үдын дистан... ханик.

Гарина Галида Николаевнае — ... Улаан-Үдын техникумэй багша.

Голодницкий Ефим Соломонович ... Үдын отделениин таһагай ахалагша...

Гришнюк Тамара Викторовнае — ... погой моторист.

Грудинина Прасковья Романовн... тив-вагон заһабарилгын заводой х...

Дамбаев Виктор Ивановичые — до... бооной Галуута-Нуурай дистанции...

Дзюба Александр Фёдоровичые ... хангалгын Мысовойн участогай эл...

Дроздова Нина Артемовнае — ... гон заһабарилгын заводой хэбшэн...

Железняков Владимир Александ... най нэрэмжэтэ Улаан-Үдын локомо...

Иванов Петр Михайловичые — ... гон заһабарилгын заводой инжен...

Калашников Михаил Ивановичые ... холбооной Улаан-Үдын дистанции...

Калмыков Александр Михайлович... замай харгы замай 56-дахи машин... машинист.

Карпуков Лимир Макаровичые — ... дистанциин автомобилиин жолоош...

Ключахин Александр Петровичые ... байкальска дистанциин электро-хаб...

Коновалов Владимир Петровичы... мотивна депогой автомобилиин ж...

Кузнецов Виктор Валентиновичы... Үдын отделениин тракторист.

Курсупова Екатерина Степановнае ... дистанциин монтер.

Ларионов Виталий Григорьевичы... тив-вагон заһабарилгын заводой к...

Леонтьева Елена Григорьевнае — ... вагон заһабарилгын заводой хүдэл...

Лоскутникова Елена Фёдоровна... Үдын отделениин ОРС-ын хилээмэ...

Макушов Александр Николаеви... поезднуудые бүридхэгшэ.

Маланюк Степан Степановичые — ... комотивна депогой машинистын ту...

Милюков Фарит Юнусовичые — ... отделениин уһаар хангалгын таһа...

Найданова Раиса Ивановнае — Сэ... журна.

Налетов Николай Фроловичые — ... май харгы замай 218-дахи машин...

Павлов Юрий Дмитриевичые — ... гон заһабарилгын заводой автомоб...

Папкин Виктор Григорьевичые — ... жэтэ Улаан-Үдын локомотивна деп...

Петров Константин Александрович... Үдын отделениин поездын диспетч...

Попов Алексей Дмитриевичые — ... вагон заһабарилгын заводой маши...

Попова Валентина Васильевнае — ... дистанциин монтер.

Светозаров Виктор Борисовичые — ... вагон заһабарилгын заводой таһа...

Серебренникова Тамара Дмитри... комотив-вагон заһабарилгын завод...

Сосковец Галина Александров... станциин 38-дахи сад-яслиин хүм...

Сумкин Леонид Дмитриевичые — ... вагон заһабарилгын заводой хүдэл...

Тыванюк Валерия Тихоновнае — ... вагон заһабарилгын заводой начал...

Ульяненко Виталий Павловичые — ... погой токарь.

Щукина Елена Викторовнае — ... отделениин таһагай хүдэлмэришэн.

СССР-эй Верховно...
Ту...
СССР-эй Верховно...
Секретарь...

Москва, Кремль.
1986 оной июлиин 3.

(Үргэлжэл...)

ФОТОРЕПОРТАЖ

ШЭХЭНЭЙНГЭЭ ҮЗҮҮРЭЭР ШАГНААРХАН...

— **Станциингаа «хүгжэмые» шагнажа һуранхайлди даа. Хуу илгаруулаад байхаш: маневрово локомотивуудай, пассажирска, ашаанай поезднуудай хүнхинөөе... Хүтэлбэрилэгшэ, мэргэжэлтэ бүхэн станциин байдалые, түмэр замдахи хүдэлөөе ябууд дундаа, тордиһогүй ойлгодог, сэгнэдэг байха ёһотой,** — гэжэ Улаан-Үдын станциин начальник А. И. Козыкин хөөрэнэ.

«СССР-эй хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хоёр хүн энэ коллективтэ хүдэлдэг юм. Хэд бэ гэбэл, өөрөө А. И. Козыкин, мүн вокзалай начальник Л. Ц. Дармаева болоно. Эдир залууһаа бүхы наһаяа нэгэл ажалдаа зорюулһан хүнүүдэй станциин байдалые «шэхэнэйнгээ үзүүрээр» ойлгодогынь гайхалгүй бэшэ аал?

Түмэр замай отделениин 48 станциин эгээл томонь, эгээл үрэ бүтээсэтэйнь — Улаан-Үдынхи юм. Забайкалиин түмэр замай Шэтын станцитай эдэмнэй мүрысэдэг. 1986 оной хахад жэлэй дүнгөөр улаан-үдынхид илажа гараба гэжэ һаяхан элирээ. Поезднуудай зогсолто, нормоор хараалагдаһанда орходоо, 0,11 процентээр доошолһон, ажалай бүтээсын түсэб 105,3 процент дүүргэгдэһэн, зөөлгэнүүдэй өөрын үнэ сэн 0,2 процентээр хямдаруулагдаһан байна. **Байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг тус коллективтэ барюулагдажа, ажалайнь амжалтануудые гэршэлбэ бшуу.**

Ашаанай вагонуудай миин байлга нормоһоо 2 часаар хороогдоо. Эндэ партийна. Совет органуудай туһаламжа ехэ. 100 гаран предприятитай тусхай хэлсээн баталагданхай юм. Жэшээлхэдэ, ЛВРЗ, шэлэй, судна бүтээлгын, «Электромашина» заводууд вагонуудаар ерэһэн ашаагаа саг болзортонь буулгажа абаха, мүн вагонуудые удаан барижа байнгүй, ашаа ашаха хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. Тиихэдэ станцида ерэһэн вагонуудые түмэр замай һалаануудаар хубаарилан табиха гэхэ гү, али мэргэжэлтэдэй хэлэдэгээр, «горкоһоо» буулгалгын дүнгүүд дээшэлээ. Эндэ вагонуудай миин байлга, нормоор хараалагдаһанда орходоо, 0,7 часаар хороогдоһон байна. Энэ харюусалгата хүдэлмэридэ маневрово диспетчер Т. П. Богдановагай ударидадаг халаан онсо шалгаржа гараа. «Горкын» дежурна Т. И. Леоничева халаанай туршада 600 шахуу вагонуудые алдуугүйгөөр хубаарилха хэрэгые жэншэдгүй хүтэлбэрилээд байдаг. Эдэнэй амжалтада ахалагша регулировщик В. А. Лехацкиин хубита ехэ.

...Станциин техническэ конторын начальник Л. Г. Полётаеватай бишыхан «аяншалга» хэбэбди. Түмэр замай вокзал хүрэхэдэ, юрын шэнгеэр һанагдадаг энэ үзэгдэл тухай тодорхойгоор мэдэжэ абахада, һонирхолтой байба. Виадук өөдэ гараад тэг дундань тодхоогдоһон гэшхүүрээр доошолжо, будкын түхэлтэй хоёр дабхар байрада дүтэлбэбди.

— Маневрово диспетчерэй ажахы гээшэ. Энэ хүмнай станциин хүдэлмэриие жэншэдгүй мэдэдэг. Станциин дежурна, поезднуудые бүридхэгшэ, «горкын» дежурна, вагонуудай скоростиие тодорхойлогшо — юрэдөөл булта энэ хүнэй хёрхо хиналта доро хүдэлхэ ёһотой,— гэжэ Людмила Георгиевна тайлбарилна.

Хоердохи дабхарта углуугай уйтаншаг таһалгада мүнөөдэрэй маневрово диспетчер В. Г. Чупанов олон оньһото түхеэрэлгэнүүдтэй рациин урда һууба. Үе-үе болоод лэ юрын хүндэ ойлгогдошогүй захиралтануудые үгөөдхинэ. Сонхонь хажуу тээнь, тиишэ огто харанагүй.

— Тэдэ нюдөөрөө юушье адагланагүй ха юм,— гэһэн һэжэг түрэхэдэмнай. Людмила Георгиевна ойлгуулаадхина:

— Рации, телефон... Мүнөө хэн, юу хэжэ байнаб гэжэ өөрынгөө табан хургандли мэдэнэ. Маневрово 6 локомотивые бүхыдэнь «ударидана» гээшэ. Ёһотойл командирынь.

Тэндэһээ гараад станциин дежурнада оробобди. Гурбан хүн һууна. Ахалагша Г. И. Тёмишёвэй халаан хүдэлжэ байба. Мантан томо табло дээрэ станциин схемэ. Тэндэнь улаан, шара, ногоон лампочканууд онигошолдоно. «Улаантай» газартань түмэр зам эзэлээтэй гэһэн удхатай, уданшьегүй тэрэнь миралзаад унтаршана. Поезд ябашаба гээшэ. Дежурна эрьелдэжэ, хүниеэшье хараха сүлөө забдагүй. Анхаралынь — пультдаа. Саг дары шиидхэбэри абаха, ямаршье орёо байдалда тээлмэрдэхэгүй, хадуусатайгаар, тодоор ухамайлан бодомжолдог хүнүүд станциин дежурнануудаар табигдадаг юм байна.

— Үгы һаа, бүхы хүдэлөөн худхалдашаха бшуу. Хойшолонгынь — поезднууд графигһаа хойноотохо, вагонууд миин зогсохо, эгээл аюултайнь — авари болохо магад,— гэжэ Л. Г. Полётаева хөөрэнэ.

Шэнэ оньһон техникэ эндэ нэбтэрүүлэгдэнэ. 12 гү, али 24 час урид телетайпаар ямар поездоор, ямар ашаанай ерэжэ ябаһан тухай мэдээсэл абтадаг болоо. Тиигэжэ хэлсээ баталһан предприятинуудта уридшалан ашаагаа буулгаха тухайнь дуулгагдажа, вагонуудай миин зогсолто хороогдоно гээшэ.

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринууд болон уялгануудые дүүргэхэдээ, түйлаһан амжалтануудайнь түлөө станциин дежурна П. А. Беспрозванных «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, поезднуудые бүридхэгшэ И. Ф. Белев

Ажалай Алдар солын III шатын орденоор, ашаа тушаан абадаг А. Б. Андренова «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар һаяхан шагнагдаба.

Онсо ехэ харюусалга бэе дээрээ даажа абаад, оншотой бэрхээр хүдэлжэ байһан эдэ хүнүүдые мэргэжэлэйнь һайндэрөөр амаршалаад, доро дохин, амжалта хүсэхэ дуран хүрөө һэн.

Г. ДАШЕЕВА,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Маневрово диспетчер Л. П. Лазарева. 2. Поезднуудые шалгадаг пунктын хүдэлмэришэн И. М. Мельников.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВЭЙ
фото зурагууд.

ТАБИН ЖЭЛЭЙ ТҮҮХЭТЭЙ

Ороной түмэр замшад эгээ табин жэлэй туршада мэргэжэлэйнгээ һайндэрые тэмдэглэнэ. Энэ ёһо заншал тогтонижуулха гэһэн үүсхэл 1935 ондо мүндэлһэн юм. Парти, правительствын абаһан хэмжээнүүдэй ашаар түмэр замай транспортна хүдэлмэридэ эрид хубилалтанууд болоно, зөөлгэнүүдэй хэмжээн дээшэлээ бэлэй. Түмэр замшад хуушарһан технологиһоо арсажа, анхан үзэгдөөгүй рекорд табиһан, тиигэжэ стахановско-кривоносовско хүдэлөөн үргэн дэлисэтэй болоо бэлэй. Тэрэл оной июлиин 30-да бүлэг түмэр замшад Кремльдэ уригдажа. ехэ хөөрэлдөөн болоһон юм. Удаань жэл үнгэрһэнэй һүүлдэ 1936 ондо түмэр замай транспортын Бүхэсоюзна үдэр тухай тогтоол СССР-эй ЦИК баталан абаа һэн.

Иигэжэ орон дотор табин жэлэй саана эгээл түрүүлэн манай мэргэжэлэй һайндэр тэмдэглэгдэжэ эхилһэн түүхэтэй. Манай отделениин коллектив заншалта энэ үдэрые угтуулан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абадаг юм. Түйлаһан амжалтанууд тухайгаа элидхэдэг, саашанхи зорилгонуудаа хараалдаг заншалтайбди. Харин мүнөө жэлдэ коллективэймнай бүлэг хүдэлмэрилэгшэдэй гүрэн түрын зүгһөө үндэр хайра шагналнуудта хүртэһэндэнь үнэн зүрхэнһөө баясанабди. Тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын түмэр замай дистанциин мастер И. М. Рукосуев Ленинэй, вагонно депогой слесарь Л. В. Шунков Октябриин Революциин, автобазын жолоошон П. П. Барсук Ажалай Улаан Тугай, локомотивна депогой машинист В. Г. Бердников Арадуудай Хани Барисаанай, Гусиноозерскын түмэр замай дистанциин монтёр С. Д. Цыбиков Ажалай Алдар Солын II шатын орденуудаар шагнагдаа. Бүхыдөө нилээд олон зон орден, медальнуудта хүртэбэ гээшэ.

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодото байдалдаа хүтэлбэри болгон хүдэлхэдөө, отделениимнай коллектив арадай ажахые, хүн зониие транспортаар хангалгые һайжаруулхын, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые урагшатай дүүргэхын тула нэн түрүүн оролдоно.

1986 оной түрүүшын хахадта, нёдондонсой энэ үеынхидэ орходоо, ашаа тээжэ, эльгээлгын хэмжээн 5,8 процентээр дээшэлһэн, түсэбһөө гадуур 225,6 мянган тонно ашаан тээгдэһэн байна. Шүлүүтай, Шэнэ-Элхи, Выдринэ станцинуудай коллективүүд модо буулгаха талаар илангаяа һайн хүдэлжэ гараа.

Ашаанай эрьесын талаар даабари 104,4, пассажирнуудай эрьесын талаар түсэб 103 процент дүүргэгдээ. Ашаглалгын хүдэлмэриин һайн дүнгүүдые хаража үзэхэдөө, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганууд сүм бэелүүлэгдээ, ажалай түрүү онол арганууд һайнаар хэрэглэгдээ гэжэ тэмдэглэмээр. Депогой локомотивна бүхы бригаданууд үнгэрһэн зургаан һарын туршада хүндэ шэгнүүртэй 20 мянга шахуу поезд ябуулжа, 14 миллион тонно нэмэлтэ ашаа зөөһэн байна.

Машинистнүүд В. А. Мостовой, В. В. Попов, А. М. Макаров гэгшэд хүндэ шэгнүүртэй поезднуудые шадамар бэрхээр жолоодоно. Машинист-инструктор Л. Ю. Касьянов, машинист В. А. Мостовой гэгшэд Агуу Октябриин 70 жэлэй ой болотор хүндэ шэгнүүртэй 70 поезд жолоодохо гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа.

Түмэр зам заһабарилагшад замаа эрхим һайнаар харууһалан хаража, капитальна заһабарилгын түсэб үлүүлэн дүүргэнэ. Тиин поезднуудта ямаршье сагта «ногоон харгы» үргэнөөр нээгдэнхэй байдаг бшуу.

Вагоннигууд, хэлхеэ холбоошод болон энергетигууд үрэ бүтээсын, үндэр дүнгүүдэй түлөө оролдосо шадабаряа дууһан элсүүлнэ.

1986 оной нэгэдэхи кварталай үйлэдбэриин даабаринуудые һайнаар бэелүүлһэнэйнгээ түлөө Слюдянкын локомотивна депогой, Гусиноозёрскын сигнализаци болон хэлхеэ холбооной дистанциин коллективууд СССР-эй Зам харилсаанай министерствын болон түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй ба транспортна барилгашадай профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаа һэн. Тиихэдэ Горхоной түмэр замай дистанциин коллектив тус министерствын хоёрдохи мүнгэн шанда хүртөө. Улаан-Үдын вокзалай, Улаан-Үдын гражданска барилгануудай дистанциин, материально-техническэ хангалгын таһагай ба түмэр замай отделениин коллективүүдтэ Зүүн Сибириин түмэр замай болон дорпрофсожой дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаа.

Улаан-Үдэ станциин, Слюдянкын, Улаан-Үдын болон Гусиноозерскын сигнализаци болон хэлхеэ холбооной, Мысовойн, Селенгинскын, Горхоной түмэр замай дистанцинуудай, машинна 56-дахи, 218-дахи, 224-дэхи станцинуудай, Улаан-Үдын ашалгын дистанциин болон бусад зарим коллективүүд Түмэр замшанай үдэрые угтуулан абаһан түсэб болон уялгануудаа сүм дүүргэжэ, 1986 оной хоёрдохи кварталай социалис мүрысөөндэ илагшад гэжэ мэдээрэгдэбэ. Улаан-Үдэ станциин коллективтэ байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоведэй болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Н. КОЗЛОВ.
Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин социалис мүрысөөнэй талаар инженер.

Манай орон дотор түмэр замай транспорт онсо үүргэ дүүргэдэг юм. Булад харгы замай хүдэлмэрилэгшэд хүнүүдые, ашаа зөөхэ хүдэлмэриингөө түсэбүүдые дүүргэжэ байнхай. 145 мянган километр утатай манай харгы замууд дээрэхи эршэтэ хүдэлөөн промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ, олон миллион хүн зоной һанал бодолдо шухала үүргэ дүүргэдэг байна. Тэдэнэй мэргэжэлтэ һайндэрые табидахяа тэмдэглэхынгээ урда тээ түмэр замшадай ажал хэрэгүүд, түрүүшын ээлжээнэй зорилгонууд тухай хөөрэхэ гүйлтатайгаар ТАСС-ай корреспондент зам харилсаанай министр Н. С. КОНАРЕВТО хандаба.

БУЛАД ХАРГЫ ЯАЖА ХҮГЖЭНЭБ

— Николай Семенович, танай һалбарида ямар шэглэлээр, юунэй ашаар шэнэдхэн хубилгалга бэелүүлэгдэжэ байна гээшэб?

— Түмэр замууд хадаа нэн түрүүн жэяг журам, шухала зорилгонуудые дары түргөөр шиидхэхээр бэлэн байлга болоно. Поезднуудай хүдэлөөндэ хэдэхэн минута соо һаатал болобол, айхабтар ехэ гарза хохидол ушаруулдаг гээшэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, Зам харилсаанай министерство час соо хахад миллион хүнүүдые, 450 мянган тонно ашаа зөөнэ бшуу. КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленум дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, олон жэлэй хугасаа соо ехэ гээгдэлдэ ороһон түмэр замай транспорт мүнөө хүдэлмэреэ һайжаруулаа. Оньһон техникээр зэбсэгжүүлһэнэй, нарижуулан һайжаруулһанай, ажал хэрэгтээ зохёохы ёһоор хандаһанай ашаар лэ амжалта түйлагдаба. Энэ ушар совет хүнүүдые хангалгада, мүн арадай ажахын ашаа зөөлгэдэ сэхэ хабаатай байна.

— Хүн зониие зөөлгые һайжаруулхын тула ямар юумэнэй хэгдэһые дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгыт.

— Энэ хадаа эгээл орёо подразделенинүүдэй нэгэниинь болоно. Тодорхойлбол, мүнөө манай ороной хүн бүхэн жэлдээ 15 дахин түмэр замаар иишэ тиишээ ябадаг байна. Жэлдээ 4 миллиард хүн зон түмэр замай аша туһа хэрэглэдэг юм. Гэбэшье тэдэнэй али бүхы эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые гүйсэд хангажа шададаггүй байнабди гэжэ сэхэ рүүнь мэдэрхэ хэрэгтэй. Ушарынь гэхэдэ, пятница-субботын үдэрнүүдтэ хүн зоной иишэ тиишээ ябалга хоёр гурба дахин үргэдэдэг байна. Август һарын һүүлшын арбан хоногто Крым тээшэ ошодог харгы замуудай ажалай бүтээсэ наада захань 4 дахин ургадаг байха юм.

Эдэ бүхы бэрхэшээл түбэгүүдые юрэ дурдаад үнгэрхэ бэшэ, харин тэдэниие баталан абахые оролдохо ёһотойбди. Гол лининүүдтэ олон вагонуудһаа бүридүүлэгдэһэн электричкэнүүд, пассажирска поезднууд табигдана. Мүнөө дүрбэдэхи поезд бүхэн ута болгогдонхой. Энээнэй ашаар байгша оной түрүүшын хахадта 75 миллион хүниие нэмэжэ зөөхэ аргатай болоһон байнабди.

— Ашаа зөөлгын харгы замуудай ажал хэрэгтнай ямар гээшэб!

— Бүхы дэлхэйн түмэр замаар ашаа зөөлгын хахадһаа дээшэнхи хубинь совет түмэр замда хүртэдэг юм. Саашадаашье энэ талаар манай һалбари гол һуури эзэлхэ байна. Мүнөө ашаа зөөхэ хүдэлмэрөө улам эршэдхэжэ байнабди. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо ашаа зөөлгын хэмжээн нёдондо жэлэй үрэ дүнгһөө 121 миллиард тонно-километрээр (6,8 процентээр) дээшээ гараа. Заводуудта түүхэй эдүүдэй, магазинуудта эд бараанай элбэг дэлбэг байлгаһаа, бүхы арадай ажахын жэгдэ һайнаар хүдэлэлгэһөө ашаа зөөлгын хэмжээн дулдыдадаг байна.

Гэбэшье манайда ашаг үрэ багатай рейснүүд үшөөл бии байһаар. Энэ ушар предприятинуудай хаагуур байгуулагдаһанһаа, тэдэнэй хоорондохи харилсаанай онсо шэнжэһээ дулдыдадаг юм. Иимэ байдал заһаруулхые оролдодогбди. Жэл бүри ашаа зөөлгые нарижуулан һайжаруулһанай ашаар түмэр замай транспорт 30—35 миллиард тонно-километрэй гэхэ гү, али 100 миллион түхэригэй үлүү хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэдэг байна.

Аша үрэ багатай ашаа зөөлгые усадхан зайсуулхын тула арадай ажахыда түсэблэлгые гуримшуулха, транспортна гаргашануудые һайнаар бүридхэлдэ абаха хэрэгтэй.

— Мүнөө һалбариин штабта, харгы замай отделени болон депо бүхэндэ белоруссиин онол арга эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Тэрэнэй онсо илгаанууд, хараа түсэбүүд ямар гээшэб!

— Ажал хүдэлмэриие эршэдхэлгын энэ арга шэнэ бэшэ юм. Үшөө гушадахи—дүшэдэхи онуудта Петр Кривонос болон Николай Лунин локомотивуудые ашаглалгые нарижуулан һайжаруулһанай ашаар ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлээ һэн. Москвагай түмэр замай Люблино-Сортировочная станциин хүдэлмэрилэгшэд энэл замаар урагшаа дабшана. Белоруссиин дүй дүршэл иимэ шэнэ зүйлнүүдтэ үндэһэлэн бии болгогдоһон байгаа. Тэрэ түрүүшын түсэбтэ табан жэлнүүдэй үдэрнигүүдэй үнии хёлын ёһо заншалнуудһаа эхитэй.

Бүхы шатын технологинуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ үзэхэ гээшэ Белоруссиин туршалгын гол зорилго болоно. Эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтанууд үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Эгээл тиимэһээ коллективүүд үсөөн хүдэлмэришэдтэйшье һаа, ехэ хэмжээнэй ажал бэелүүлдэг байна.

Жэшээнь, түмэр замай бии болоһон сагһаа хойшо нэгэ кабина соо машинисттэй хамта тэрэнэй туһалагша заабол ябадаг һэн. һүүлэй үе болотор тэрээнһээ арсахын аргагүй байгаа. Тэрээндэл адли бусад мэргэжэлэй хэдэн арбаад хүдэлмэрилэгшэд— станциин дежурын дэргэдэхи операторнууд, тушаажа абагшад; түмэр замай переезднуудэй харуулшад заабол хэрэгтэй болодог байгаа.

Шэб шэнэ техникэ — хүсэтэ локомотивууд, поездын радиостанцинууд; Микропроцессорнууд, электронно-тоолон тодорхойлолгын машинанууд юрын ойлгомжонуудые үндэһөөрнь хубилгаха арга олгоо.

Хэрбээ табин жэлэй урда тээ түмэр зам дээрэхи бүхы шахуу хүдэлмэриин хүнэй гараар бүтээгдэдэг байдаг һаа, харин мүнөө булад замай ажал хэрэгүүд гүйсэд оньһожоруулагдаа, автомадаар хангагдаа. Тусхайлбал, Лобня депогой машинист Р. Лобовкин пассажирска поездо туһалагшые найдамтайгаар һэлгэхэ прибор зохёоһон байха юм. Мүнөө 15 хүн иимээр хүдэлнэ. Поезднуудые радиогоор хүтэлбэрилхэ түхеэрэлгэ зохёон байгуулхын түлөө эрдэмтэд хүдэлжэ байнхай. Энэмнай гансал туршалга бэшэ. Урда Ураалай түмэр замай Кропачёво-Челябинска гэһэн участогта иимэ аргаар хүдэлжэ эхилэнхэй. Хэдэхэн жэлэй үнгэрхэдэ, машинистнүүдэй олонхид гансаараа хүдэлдэг, поезднуудые радиогоор жолоододог болохо. Тиигэжэ мүнөө хүндэ ашаатай, ута поезднуудые жолоодохо талаар ниислэл хотын харгы замай дүй дүршэл хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байна. Шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар ашаа зөөлгые эршэдхэлгын Белоруссиин арга мүн лэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар һалбаримнай энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

(ТАСС).

АШАГ ҮРЭТЭ АЖАЛАЙ, ЭЛҮҮР ЭНХЭ БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

...ДАЛГАТАЙ ТЭМСЭЛДЭ — ҮРГЭН ДЭЛИСЭ

...тойгоор, урагшатайгаар ябуулагдана.

Нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай заседанинууд дээрэ предприятинууд, организацинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд коллективүүд соогоо архидалгатай яажа тэмсэдэг тухай тоосодог болоо. Архидалгатай тэмсэдэг комиссинууд һүүлэй үедэ һайнаар хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 5 мянган хүнике һогтуу ябаһанайнь, ажал дээрэ архидаһанайнь түлөө яла түлүүлхэ болоһон байна.

Архи худалдаха хэрэг хаа хаанагүй гуримшуулагдаа. Вокзалнууд, паркнууд, һургуулинууд, эмнэлгын эмхи зургаанууд, предприятинуудта дүтэ архи худалдалга болюулагданхай. Геологоуправлениин ОРС-ын бүхы магазинууд, столовонууд болон буфедүүдтэ архи худалдаха ябадал хоригдонхой. Эдэ бүхы хэмжээнүүдые абаһанай ашаар 1985 ондо, 1984 онтой сасуулбал, архи худалдалга олон миллион түхэригөөр доошолуулагдаа.

Худалдаа наймаанай олон организацинууд архи худалдалгые бага болгожо, эд бараа, эдеэ хоол ехээр худалдажа, мүнгэнэй эрьесые һайжаруулха гэжэ оролдоно.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхинүүд энэ хэрэг муу бэшээр ябуулна. Жэшээлхэдэ, унда харядаг уһа, колбаса үйлэдбэрилгэ үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 130—140 процент, полуфабрикадууд болон кулинарна зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 2 дахин дээшэлээ.

Мухар-Шэбэртэ, жэшээлхэдэ, унда харядаг уһа бэлэдхэдэг цех һэльбэн шэнэдхэгдээд, үйлэдбэриинь хэмжээн 2,5 дахин дээшэлээ, мүн тэндэ мороженно хэдэг болонхой. Колбаса гаргадаг цех сүүдхэдээ 2 тонно колбаса бэлдэдэг болоо. Тус цехтэ мүнөө 10 ондоо зүйлэй колбаса үйлэдбэрилхэ аргатай юм. Тэндэхи хилээмэнэй завод 17 зүйлэй продукци үйлэдбэрилэн гаргана.

Тэрэшэлэн Заиграево тосхоной пивын баар, кулинарна магазин, хүүгэдэй кафе болгогдонон байна.

Тус районой столовонуудта пирожки олоор худалдагдадаг болонхой.

Зэдын районой Петропавловка тосхондо кулинарна шэнэ магазин нээгдэжэ, байгша ондо үнгэрэгшэ жэлэй энэл үеынхитэй сасуулбал, 3 мянга гаран түхэригэй эдеэ хоол ехээр худалдагдаһан байна. Бэшүүрэй районой түбэй столово үргэдхэгдэжэ, кондитерска, цех ашаглаад, һара бүри 5 мянга гаран түхэригэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые бэлдэжэ гаргана.

Гэхэтэй хамта, ажалшадай сүлөө сагые зүбөөр, һайнаар эмхидхэхэ талаар республика доторонай нилээд хүдэлмэри ябуулагдана.

Хойто-Байгалай районой Уоян тосхондо «Эбтэй бүлэ» гэһэн клуб хүдэлдэг юм. Хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Л. Г. Полянская энэ клубые ударидадаг. Тус клубай хүдэлмэриин программа соонь лекцинүүд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй хөөрөөнүүд, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ тухай багшанарай лекцинүүд, спортивна мүрысөөнүүд хараалагданхай байдаг.

Зэдын районой Петропавловскын, Загарайн районой Новоильинскын соёлой-спортивна комплекснуудта, Бэшүүрэй районой Шэбэртын соёлой байшангай дэргэдэ тиимэрхүү клубууд бии болгогдонхой.

Яруунын районой Эгэтын-Адагай соёлой-спортивна комплексын хүдэлмэрилэгшэд архидалгатай тэмсэдэг комисситай, хуули сахидаг органуудтай, «Знание» бүлгэмэй эхин отделенитэй хамта архидалгатай тэмсэл үргэнөөр ябуулна. «Ехэ багагүй муу юумэнтэй тэмсэе!» гэһэн уряа доро ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха түсэб табяад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Архидалгатай тэмсэхэ хэрэгтэ уран һайханай коллективүүд, техническэ ухаалан зохёолгын кружогууд болон клубууд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Мүнөө 500 шахуу тиимэ нэгэдэлнүүд ба клубууд тоологдоно. Тиихэдэ кинолекторинуудай тоо нилээд олошороо.

Спортивна хүдэлмэри нилээд ехэ удха шанартай гээд бултанда мэдээжэ.

БАМ-ай Буряадай участогто, Зэдын, Советскэ, Загарайн районуудта спортивна хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Тэрэшэлэн Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Прибайкалиин, Захааминай районуудта энэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулагдадаг болоно байна. Онохойн ЛПК-да, авиационно болон шэлэй заводуудта, БМДК-да спортивна хүдэлмэри эдэбхижүүлэгдэжэ эхилээ.

Республикын хуули сахидаг органууд зарим тэды хүдэлмэри ябуулна. Һогтуугаар машина жолоодожо ябаһан 3424 жолоошон 1985 ондо эрхэеэ хаһагдаа, һогтуугаар ябаһан 10 мянга гаран хүн хаһээгдээ, архи нэрэһэн 400 хүн уголовно харюусалгада хабаадуулагдаа.

Архидалгагүй байдалай түлөө тэмсэдэг эхин 1500 организаци байгуулагданхай.

Парти болон правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар жэлэй туршада ябуулһан хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд мүнөө гаргагдажа байнхай. Ажалша коллективүүдтэ, һууриин тосхонуудта журам зааршамтай, гуримтай боложе байнхай. 1985 ондо 1984 онтой сасуулбал, гэмтэ, хулиган ябадал -аргаха, дээрмэдэхэ, хүнүүдтэ добтолхо ушарнууд хороо.

Ажалһаа һаатаха, шалтагаангүйгөөр ажалаа орхижо зайгуултаха ушарнууд үсөөрөө. 1985 оной нэгэдэхи кварталда хүдэлмэришэн бүхэндэ абажа тоолобол, 0,7 үдэр гээлтэдэ ороһон байгаа һаа, 1986 ондо энэ тоониинь 0,6 үдэр болоо.

Гэхэтэй хамта Захааминай, Баргажанай, Хурамхаанай, Ахын, Хориин районуудта архидалгатай тэмсэл хангалтагүйгөөр ябуулагдана гээд шалгалта харуулба. Эдэ районуудай архидалгатай тэмсэдэг комиссинууд һулаар хүдэлнэ. Хориин районно Соведэй дэргэдэхи архидалгатай тэмсэдэг комисси мүртэй юумэ хэнэгүй: архишад тухай тус комиссида 14 материал ороһон байгаа. Тэед тэдэнэй нэгэниинышье хэрэгдэжэ үзэгдөөгүй, хэмжээнүүд абтаагүй байгаа.

Зарим предприятинууд, организацинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд ажал дээрээ архи ууха ябадалые болюулха талаар хэмжээнүүдые абанагүй.

Шэнэ-Бэрээнэй аато-заһабарилгын заводой цехүүд болон участогуудай хүтэлбэрилэгшэд архидалгатай тэмсэхэ талаар хүмүүжүүлгые ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайгаа нэгэшье дахин тоосоогүй байһаар. Тус заводой хүдэлмэришэд Указһаа хойшонхи саг соо 35 гэмтэ ябадал гаргаа, 373 хүниинь олоной газарта һогтуугаар ябатараа баригдаа юм.

Архидалгатай тэмсэхэ хэрэгтэ ниитын эмхинүүд, тэрэ тоодо профсоюзай эмхинүүд, нүхэдэй сүүдүүд, һайн дуранай эрдэй дружинанууд һулаар хабаадуулагдана.

Хэжэнгын районно Соведэй гүйсэдком архидалгатай тэмсэхэ тушаа хэмжээ ябуулганууды хараалһан байбашье, тэдэнээ ёһын тэдысэ дүүргэнэ гэжэ шалгалтаар элирүүлэгдэбэ. Совхозой хүдэлмэришэд ажалай журам хазагайруулна. Ганса 1985 ондо тэдэнэр 1700 дахин ажалдаа хожомдоһон гү, али ажалаа орхижо зайгуултаһан байба. Тэрэнэй хахадынь архидалгаһаа уламжалһан байба бшуу.

Нютагай Соведүүд архидалгатай тэмсэл ябуулха зуураа клубууд, библиотеканууд, спортивна залнууд ба талмайнуудай хүдэлмэри һэргээхэ талаар горитой хэмжээнүүдые абанагүй. Соелой хүдэлмэри олонхи һууринуудта һанаһанда хүрэхөөр ябуулагданагүй.

Архидалгатай тэмсэлые заримашуул өөрынхеэрээ ойлгодог байна. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын райондо хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Архидалгагүй байдалтай нютаг соносхохын тула үнгэрэгдэһэн хамтын суглаануудта заримдаа үйлэдбэри дээрэ ажалладаг хүнүүдэй 10 процентнь хабаадаа гэжэ элирээ. Тиигээд лэ «хамтын суглаанай» шиидхэбэринүүд абтадаг байба.

Архидалгатай тэмсэл үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха хэрэгтэй. Энэ асуудал комплексноор шиидхэжэ, коллектив, бригада, участок, фермэ, гүүртэ бүхэндэ архида дуратайшуултай тусгаар ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха эрилтэ табигдана гээшэ.

Коммунистнууд, комсомолшууд, арадай депутадууд, милициин хүдэлмэрилэгшэд, хүтэлбэрилхы тушаалтад, ажалшан бүхэн архидалгатай тэмсэл хойшолуулашагүй гэжэ тоолохо, саашадаа энэ хэрэгые улам эршэтэйгээр, үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха шухала.

С. БУЛДАЕВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо.

ШЭНЭ БАЙШАН ТОЛЛОГДОБО

Һүүлэй жэлнүүдтэ Хориин типографиин коллектив үндэр бүтээсэтэ ажалаараа республика дотороо шалгаржа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэн, хэблэлэй, полиграфи болон номой худалдаа наймаанай талаар Буряадай АССР-эй Гүрэнэй комитедэй дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн байха юм.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада туйлаһан амжалтануудаа улам арьбадхан, арбан хоёрдохи түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, энэ коллектив урдаа табиһан зорилгонуудаа эрхим шанартайгаар бэелүүлхын тула бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байнхай. Энэ хэрэгтэ полиграфистнууд, залуу коммунистнар В. Дашицыренова, Ц-Х. Цыбикжапова, партиин үнинэй гэшүүн Л. С. Плешкова, линотип машинын оператор Н. А. Дубинина, мастер-заһабарилагша Н. Павлов гэгшэдэй оруулһан хубита ехэ юм.

Партиин райкомой гэшүүн Валентина Бимбаевна Дашицыренова түрэл предприятиингаа комсомолой эхин организациин секретарь гээшэ. Ниитын уялгада энэ нүхэрнэй тон харюусалгатайгаар хандадаг байна. Тэрэ үдэр бүхэнэйнгөө түсэбтэ даабари 138—140 процентһээ бага бэшээр дүүргэжэ, мүнөө сентябрь һарын тоосоогоор ажаллажа ябана. Хэһэн хүдэлмэринь ходол үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг байха юм.

Залуу коммунист Цырен-Ханда Цыбикжапова Хориин редакци болон типографиин профкомой түрүүлэгшээр һунгагданхай. Энэ тушаалта уялгаяа тэрэ яһала һайнаар дүүргэнэ. Коллектив соогоо ажалай журам шангадхаха, мүн бусадшье асуудалнуудые шиидхэхэдэ, тэрэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байдаг гээшэ.

— Коммунист Цырен-Ханда Цыбикжапова үдэр бүриингөө даабари 135—140 процент дүүргэдэг,— гэжэ типографиин директор Р. Ш. Шангинов хөөрэнэ.— Манай коллектив соо эрхимээр хүдэлдэг хүдэлмэришэд олон байха. Тэдэнэй нэгэн барилгын цехэй бригадир Любовь Пашкова болоно. Энэ хүмнай олон мэргэжэлтэй болонхой. Типографиингаа бүхы ажалые хэжэ шадаха ёһотойл бригадир гээшэ. Л. Пашкова залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ юм.

Мүнөө типографи болон редакци шэнээр баригдаһан байшанда орожо түбхинөөд, шэнэ сагай эрилтэнүүдтэ харюусамаар ажалаа эмхидхэн ябуулжа байна. Гараар набор хэдэг цехтэ ороходоо, бригадир А. Г. Красотенкотэй уулзабабди. Энэ нүхэрнай магтаалтай һайнаар хүдэлдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим амжалтануудые туйлан социалис мүрысөөндэ шалгарһанайнгаа түлөө Хориин районой үйлэдбэриин түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй самбарта оруулагданхай юм. Гадна поселкова Соведэй депутадаар һунгагдаһан байна.

— Шэнэ байшандамнай сэбэр, һаруул. Ажаллахада аятай, һанаа сэдьхэлдэ зохид,— гэжэ Антонида Геннадьевна баяртайгаар хөөрэнэ.— Тиимэһээ ажалаймнай бүтээсэ үшөөл дээшэлхэ, гаргаһан продукциимнай шанар һайжарха ёһотой гэжэ һанагдана.

Редакциин хүдэлмэрилэгшэд бултадаа уужам һаруул кабинедүүдтэй болоо. Зохёохы хүдэлмэриеэ сагай эрилтэдэ харюусамаар ябуулха арга боломжонууд тэдэндэ бии болобо.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. Линотипист Н. Дубинина. Типографиин наборщик Ц.-Х. Цыбикжапова.

Баргажанай райондо

ШЭНЭ МАГАЗИН

Хилганын колхозой Боро Гол гэжэ һууринда эдеэ хоол, хубсаһа хунар болон гэрэй ажахыда хэрэгтэй зүйлнүүдые наймаалха шэнэ магазин нээгдэбэ. Урда тээнь хүдэлжэ байһан магазинай байшан хуушарһан, мүн багашье һэн. Тиигэжэ боро-голойхид уужам һаруул, шэнэ магазинтай болобо. Энэ магазин депутадта һунгагшадай хэһэн захяагаар барюулагдаа.

Г. РИНЧИНО.

ОЙ СОО ДУУН ЗЭДЭЛНЭ

Баргажанай леспромхозой соёлой байшангай дэргэдэ дуунай «Россияночка» гэжэ бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Леспромхозой хүдэлмэришэд ажалһаа сүлөөтэй сагтаа соёлой байшан соогоо сугларжа, дуратай дуунуудаа хангюурдадаг, шэнэ дуунуудта һурадаг юм. Лидия Шроо, Любовь Михайлова, Марина Зыкова, Татьяна Зутьхарова болон бусад дуунай бүлэгэй эдэбхитэд юм.

Ажалдаа зохёохы ёһоор Н. Н. Павловская тус бүлэгэй уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ юм. Тэрэ ходоодоо шэнэ дуунуудые бэдэржэ, дуушадай репертуарта оруулдаг. Репертуарынь гол түлэб совет композиторнуудай, ород арадай дуунуудһаа бүридэнэ.

Июль һарада дуунай бүлэг предприятиингаа хүдэлмэришэдтэ хэдэн дахин концерт табяа. Жэшээлхэдэ, Журавлихын ой модоной пунктда, леспромхозой 1-дэхи автогаражда тэдэнэй зэдэлүүлһэн дуунуудые нүхэдынь халуунаар угтан абаа.

Н. ТОРОМОВ.

Социалис оронуудаар

БЕРЛИН. Мүнөө жэлдэ ГДР-эй дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудай 60 мянга шахуу студентнэр зунай ажалай семестртэ хабаадана. Тэдэнэрэй хахад шахуу хубинь 145 предприяти болон барилганууд дээрэ, транспортда, ГДР-эй ниислэл хотын хангалгын албанда хүдэлхэ юм. Берлинэй архитектурна түхэл шэнжые саашадань һайжаруулха талаар проектнүүдые бэелүүлгэдэ, городой түмэр замай болон метрополитенэй барилгада тэдэнэр хабаадаха болоно.

Зарим студентнэр газ дамжуулха сорго хоолойнуудые баригшадта, хүдөө ажахын ажалшадта туһалха. ГДР-эй Сүлөөтэ немец залуушуулай холбооной ой модо хамгаалха талаар программые бэелүүлхэ талаар олохон студентнэр хүдэлхэ юм. Тэдэнэр нилээд ехэ хэмжээнэй ой модо сэбэрлэхэ, 1500 хүн ургаса хуряалгада хабаадаха.

Мүнөө жэлдэ ССНМ-гэй 11 мянга шахуу гэшүүд зунайнгаа семестрые аха дүү социалис оронуудта үнгэргэхэ. Эдэ оронуудһаа баһал тэды шэнээн сасуутаниинь зундаа ГДР ошохо юм.

ВАРШАВА. Ухаалан зохёоншод болон уралан наримжуулагшадай заншалта конкурсын хүндэтэй жюри Польшын «эрхим уралан наримжуулагша» гэһэн нэрэ зэргэ А. Шнайдерто олгоо. Тэрэ Катовице хотын «Вуек» шахтада слесарөөр хүдэлдэг. 1985 оной туршада тэрэнэй оруулһан мини 9 дурадхалые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, 16 миллион шахуу злото алмагдаа гэжэ жюри тоолон гаргаа. Харин Силезиин хүдэлмэришэнэй үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн дурадхалнуудай юрэнхы тоониинь зуунда хүрэхэ дүтэлэнхэй.

Арадай Польшодо «уралан наримжуулгын мастер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үрэ түгэс, зохёохы мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдэдэг, үйлэдбэридэ шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй ажал ябуулгада шухала түлхисэ болодог юм. Гансал нёдондо жэлдэ тэрээндэ 200 мянга шахуу хүдэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүд хабаадажа, дүн хамта 194 мянган дурадхал оруулһан юм. Тиигэжэ түүхэй эд болон материалнуудые горитойгоор алмаха, бүтээгдэдэг продукциин шанарые һайжаруулха арга олдоһон байгаа.

БУДАПЕШТ. Венгриин эгээл томо промышленна ба соёлой түбүүдэй нэгэн болохо Дебреценэй хотодо Москвагай 32 һурагшад ерээ. Хоёр долоон хоногой туршада тэдэнэр Венгриин подшипниково комбинатай айлшадынь байха юм. Ухибууд хотын үзэсхэлэн газарнуудтай танилсаха, венгер сасуутантайнь үнгэргэгдэхэ олон тоото уулзалгануудта хабаадаха юм. Өөһэдынгөө ээлжээндэ тус хотын гушан венгер һурагшад Советскэ Союзай ниислэл хото ошоо. Москвадахи гүрэнэй нэгэдэхи подшипниково завод тэдэниие угтажа абаа.

...ҮШЫН ...ДААНУУД

...алгын Агуусэ дайнай эхин бүхы со... Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ ниилээдгүй шэ... бэ һэн. Сэрэгэй-Агаарай хүсэнүүдэй... хэһэн түрүүшын тулалдаанууд ту... Герой авиациин маршал С. И. РУ-...

...авиаци һайн эрхэ нүхэсэл олгуулдаг һэн.

Тиихэдэ нэгэ иимэ ушар анхаралдаа абаха ёһотой байна: Манай аэродромуудай үргэнөөр баригдажа, һэльбэн шэнэлэгдэжэ байһан үедэ, баруун сэрэгэй округуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй шэнэ техникэдэ орожо байхада дайсан манай гүрэндэ добтолоо ха юм. Тон тэрэ үедэ авиационно частьнуудта хуушан түхэлэй самолёдуудай багахан хубинь байгаа.

И-15, И-16 истребительнүүд тэрэ үедэ манай дивизидэ бии һэн. Олон түмэн дахин тэдээгээр ниидэһэн байнаб. Гушаад оной тэнгээр тэдэ баргтай техникэдэ тоотой һэн. Гэбэшье дүшөөд онуудта немец истребительнүүдтэ хурдан түргөөрөөшье, сэхэ доошо, дээшээ элидэгээрээшье гартадаг һэн. Мүн баһа манай зарим бомбардировщигуудшье гитлеровскэ самоледуудһаа хуушарһан байгаа. МЕ-109, Ю 88 гэжэ гитлеровскэ самоледуудай зарим түхэлтэйнь тулалдаанай урда тээнь танилсаһан байгааб. Эдэ мүнөө сагай машинанууд. Гэбэшье манай МИГ-3, ЯК-1 ба бусад эдээнһээ дортодоггүй һэн. Дайнай эхилхын урда тээ тэдэнэй олоор гаргагдажа үрдигдээгүй байһаниинь харамтай.

Совет авиациие нэгэ доро бута сохижорхихо гэжэ гитлеровецүүдэй һанамжалга бүтээгүй. Хэдышье хатуу шэрүүн байдалда ороо һаа, совет летчигууд эрэлхэг зоригтойгоор фашис нохосуудтай тулалдаа. Дайнай түрүүшын үдэр тэдэ агаарай тулалдаануудта дайсанай 200 гаран самолёт үгы хээ.

Баруун фронтын оршондо орёо хүшэр байдал зангидагданхай байгаа. Тэндэ манай дивизи тулалдадаг һэн. Энэ шухала стратегическэ шэглэлдэ гитлеровецүүдэй бомбардировщигууд 26 аэродромуудыемнай забда залигүй бомбододог һэн. МИГ-3, ЯК-1 гэжэ шэнэ түхэлэй самоледууд тэндэ буудаг байгаа бшуу. Хэды тиигэбэшье сохилтонуудые бидэ тэсэжэ гараабди.

Хүсэтэй дүй дүршэл ехэтэй дайсантай хэгдэһэн үхэлтэ дайнда совет летчигууд шэн габьяатайгаар сэрэгшын уялга дүүргэдэг байһан юм.

Урдамнай үшөөл олон тулалдаанууд, хэсүү шэрүүн удаан сагай дайшалхы зам угтажа байгаа.

(ТАСС).

Уран дархашуултай жэшэхээр

Республикын ниислэл хотын Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжаар уруудажа ябахадаа, хуушанай гоёожо баригдаһан гэрые хүн бүхэн олон удаа хараһан байха. Энэ гэр «Оптика» магазинда үгтэнхэй.

Эндэ 46 хүн хүдэлдэг. Эдэнэр хоёрдохи кварталайнгаа түсэб 107,5 процент дүүргээ. Иигэжэ Елизавета Санжиевна Андреевагай ударидадаг эбтэй коллектив жэлэй эхинһээ хойшо 51400 захил һайн шанартайгаар бүтээжэ, захигшадые баярлуулаа. Халаанай туршада нэгэ хабсаргагша 37—38 шэл зохёон тааруулна. Харахада, энэ ажал бэр хүсөөр хэгдэхэ бэшэшье һаа, нилээдгүй ехэ тэсэбэри, дүрэ хэрэгтэй, тиимэһээ хайша хэрэгээр хүдэлхын аргагүй гэжэ ойлгохоор. Нюдэнэй шэл удаахан саг соо нэтэрүүгээр зохёон тааруулхыень харахадаа, ээлүүдгүй ура нарин үнэтэ зүйлнүүдые хэдэг дархашуултай жэшээд абахаар байгаа һэн.

Р.-Ц. ЛХАМАЕВ.

ТАСС — АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

Азида — эб найрамдал, дэлхэй дээрэ — эб найрамдал

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Владивостогто хэлэһэн үгэ соо тодорхойлогдоһон совет эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүдтэ, СССР-эй залан сэхэ эб найрамдалта гадаадын политическэ хараа шугамда, эб найрамдалай ба бүу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэрэнэй эсэшэ сусашагүй тэмсэлдэ олон оронуудай политическэ ба ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, гадаадын олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэй тараадаг хэрэгсэлнүүд үндэр сэгнэлтэ үгэнэ.

ПРАГА. Советскэ Союз хэлэһэн үгеэ хэрэг дээрэнь саатагүй бэелүүлдэг гээшэ гэжэ Чехословакиин «Руде право» газетэ бэшэнэ. Владивостогһоо соностоһон дурадхалнууд хадаа һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлэй гэршэ жэшээ болоно, политическэ арга хэрэгсэлнүүдэй туһаламжаар уласхоорондын байдалай арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхые Советскэ Союзай хүсэжэ байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ. Гансал Ази — Номгон далайн оршондо бэшэ, харин дэлхэйн бусад районуудта сэрэгэй аюулые зайсуулан сараха, амгалан тайбан харилсаа холбоо тогтоохо хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлнэ, гэбэшье энэ замда тэрэ өөрөө шиидхэхы алхамуудые хэнэ бшуу.

УЛААН-БААТАР. Советскэ Союзай гаргаһан бүтэмжэтэй һайн шэнэ үүсхэлнүүд эб найрамдал хүсэжэ байлгаар, амгалан болон бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй байһан дээрэһээ Ази түбидэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр һайшаагдаба гэжэ Монголой «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союз дэлхэйн энэ шухала, үргэн ехэ районой орёо шухала асуудалнуудые шиидхэхэ бодото харгы замуудые заажа үгэнэ.

КАБУЛ. Зургаан полкые Афганистанһаа гаргажа, Эхэ орондонь бусааха тухай Совет болон Афганистанай правительствануудай шиидхэбэри эндэхи байдалые гуримшуулан шиидхэхэ талаар шэглүүлэгдэнхэй байна гэжэ «Хакикате инкилабе саур» газетэ бэшэнэ. Шэнэ эб найрамдалта үүсхэл Женевэдэ үнгэргэгдэжэ байһан хөөрэлдөөнүүдые амжалтатайгаар түгэсхэхэ арга олгохо байна. Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ ДРА-гай бүтэмжэтэй һайн хараа бодол баримталан бэелүүлдэг байгаашье һаань, Пакистан болон США тэдээндэ зүрюу харша ябуулганууды үүхэнэ. Мүнөө манай партнернууд политическэ бодото байдалые харадаа абаха уялгатан байһанаа ойлгобо.

ТОКИО. Совет-американ дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүдые Хиросимада үнгэргэөөл, таарамжатай байна гэжэ урда тээнь хэлэгдэһэн байгаа. Ази түбидэ аюулгүй байдал хангаха асуудалнуудаар Номгон далайн конференциие эндэ үнгэргэхэ гэһэн дурадхалай дахинаа оруулагдаһаниинь тон һайшаалтай байна гэжэ Хиросимын мэр Т. Араки хэлэбэ. Ази түбидэхи аюулгүй байдалые хангаха асуудалнуудаар уласхоорондын конференциие эндэ үнгэргэлгэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Хиросимын ехэ үүргэ дүүргэдэг байһые харуулна. Уласхоорондын уулзалгануудые Хиросимада үнгэргэлгэ ядерна буу зэбсэггүй амгалан тайбан байдал хангаха замда шухала алхам болохо байна.

Индонезиин, Австралиин, Индиин ба Замбиин политическэ болон ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, агентствэнүүд, олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгые тайлбарилхадаа, совет дурадхалнуудай гүнзэгы удхатай байһые онсолон тэмдэглэнэ.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ЭЛИДХЭЛ ТОЛИЛОГДОО

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. КПСС-эй XXVII съездэ КПСС-эй ЦК-гай хэһэн Политическэ элидхэлые Бразилиин «Реван» хэблэл тусхай ном болгожо гаргаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой съезд дээрэ хэһэн Политическэ элидхэл соо СССР-тэ шэнэ общество байгуулгын ба наринуулан һайжаруулгын асари ехэ программа найруулагдаһан байна гэжэ номой оршол соо хэлэгдэнэ. Совет гүрэнэй болон тэрэнэй арад түмэнэй бэелүүлдэг политикын эб найрамдалта шэнжэтэй байһаниинь элеэр харагдана.

Эб найрамдалай түлөө, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые замбуулинай лайдада шэлжүүлэн нэбтэрүүлхэ гээшэ КПСС-эй уласхоорондын харилсаанда хабаатай гол зорилго дотор тэмдэглэгдэнэ.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҺЭРГЭЭГДЭБЭ

ЖЕНЕВЭ. ООН-ой Генеральна секретариин тусхай түлөөлэгшэ Диего Кордовесоор дамжуулан афган-пакистан хөөрэлдөөнүүдэй долоодохи раунд Женевэдэхи Нацинуудай ордон соо һэргээгдэбэ. Энэ хөөрэлдөөнүүдтэ ДРА-гай гадаадын хэрэгүүдэй министр Шах Мухаммед Дост Афганистанай, харин Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Сахибзада Якуб Хан Пакистанай делегациие толгойлно.

ФРАНЦУЗ КОСМОНАВТНУУД ШЭЛЭГДЭЭ

ПАРИЖ. 1988 ондо совет-француз хамтын замбуулинай ниидэлгэ хэхын тула Франциин замбуулинай шэнжэлгэнүүдэй национальна түб (КНЕС) кандидадуудые шэлэжэ абаха хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Энээнэй тула 1982 ондо «Союз Т-6» гэжэ онгосо дээрэ космонавт-шэнжэлэгшэ болоно ниидэһэн Франциин түрүүшын космонавт Жан-Лу Кретьен шэлэгдэжэ абтаа.

Мүнөө үедэ Жан-Лу Кретьен КНЕС-тэ хүдэлнэ. Тусхайлбал, тэрэ замбуулинай жолоодогдодог онгосонуудые байгуулгада хабаатай шэнжэлгэнүүдтэ хабаадана. Франциин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй подполковник, летчик-туршагша Мишель Тониин тэрэнэй дублерөөр томилогдоо.

Энэ жэлэй намар Жан-Лу Кретьен болон Мишель Тониин Звездный хотодо ниидэлгэдэ бэлэдхэлээ эхилхэ юм. КНЕС-эй тараһан коммюнике соо заагдаһанай ёһоор, француз мэргэжэлтэд ниидэлгын үедэ медицинскэ ба технологическа шэнжэлгэнүүдые үргэлжэлүүлхэ байна.

ЭЛИДХЭЛ ТАРААГДАБА

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна секретарь Хавьер Перес де Куэльярэй «Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал» гэһэн элидхэл ООН-ой штаб-байшан соо дэлгэрүүлэн тараагдаба. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые шиидхэлгын харгы замуудта хабаатай зарим гүрэнүүдэй харюунууд тэрээн соо бии.

1967 ондо булимтаран эзэмдэһэн араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые бүрин хүсэдөөр гаргаһанай, Палестинын араб арадай үндэһэн эрхэнүүдые, тэрэ тоодо өөһэдөө өөһэдыгөө тодорхойлхо ба өөһэдын гүрэниие байгуулха эрхэнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар лэ хабаатай бүхы талануудай хамтын хүсэлэл оролдолгонуудаар лэ энэ шухала асуудалые үнэн зүбөөр шиидхэжэ болоно гэжэ Болгариин харюу соо хэлэгдэнэ.

Араб-израилиин хёмороо зүришэлдөөе али бүхы талаһаань, үнэн зүбөөр гуримшуулан һайжаруулгые тулхаха орн ганса, ашаг үрэ ехэтэй харгы зам хадаа бүхы талануудай, тэрэ тоодо Палестинные сүлөөлхэ эмхиин хабаадалгатайгаар Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференциие зарлаха гээшэ араб-израилиин али бүхы хёмороо зүришэлдөөе али бүхы талаарнь, үнэн зүбөөр гуримшуулан шиидхэхэ харгы зам болоно гэжэ Советскэ Союз баттаар этигэжэ найдана.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

«ХЭЖЭНГЫН ГОЛОЙ» 4 МЯНГАДАХИ НОМЕР

Партиин Хэжэнгын райкомой болон арадай депутадуудай райсоведэй орган —«Хэжэнгын гол» гэжэ газетын 4000-дахи номер һаяхан барлагдаба.

Агуу Октябриин 23 жэлэй ойе совет арадай тэмдэглэжэ байһан үдэр — 1940 оной ноябриин 7-до «Хэжэнгын колхозник» гэжэ нэрэтэй газетын түрүүшын номер уншагшадта эльгээгдэһэн юм. Газетэ гараһан түрүүшын үдэрһөө хойшо түрэл районойнгоо экономико болон соёл гэгээрэлые хүгжөөхэ, энэ хэрэгтэ ажалшадые саг үргэлжэ элсүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа, мүнөөшье ябуулжа байһаар. Мүнөө партиин XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула газетэ хамтын агитатор, пропагандист болон хамтын эмхидхэлшын үүргэеэ гүйсэд дүүргэхые оролдоно. Мүн ажалшадые болон залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ горитой анхарал хандуулна.

Газетын дүрбэн мянгадахи номерой гараһан үдэр редакци өөһэдынгөө эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэдые халуунаар амаршалаа. С. Б. Батороев, Д. Ш. Доржогутабай, Г. З. Бальжиров, Р. Ц. Цымпилов болон бусад газетэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

В. ЦЫРЕНОВА.

НЯГТА ХОЛБОО БАРИСААТАЙ

Улаан-Үдын шэлэй заводой цехүүд соогуур ябахадаа, шэл отологшо, шэл хайлуулагша болон шэлэй үйлэдбэридэ хабаатай бусад мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые харахат. Иимэ мэргэжэлдэ хаана һураабта гэжэ асуубалтнай, Улаан-Үдын индустриальна техникумдэ гэһэн харюу оло дахин дуулахатнай зүйтэй байха. Индустриальна техникум хадаа СССР-эй Промышленна барилгын материалнуудай министерствын Зүүн Сибириин регион-до оршодог һуралсалай ори ганса зургаан юм.

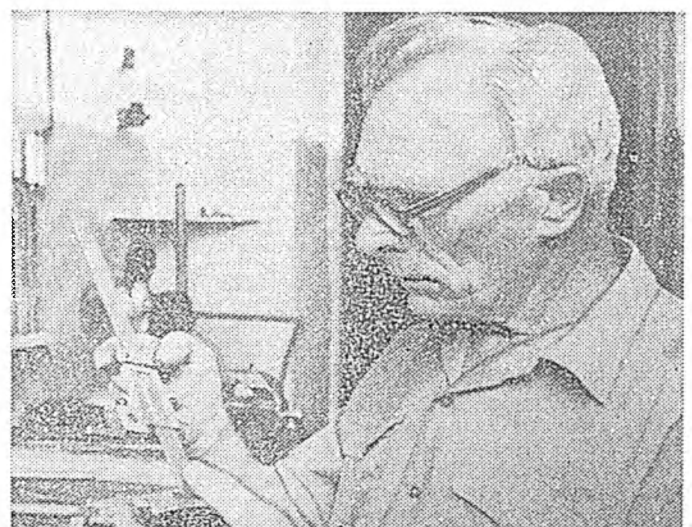
— Манай техникум Улаан-Үдын шэлэй оньһожоруулагдамал заводой һуури дээрэ 1955 ондо бии болгогдожо, шэлэй үйлэдбэриин технигүүдые үдэшэлэн һурган бэлдэдэг байһан гээшэ. 600 һурагшадай һураха шэнэ корпусой, 350 хүнэй ниитын байрын ашаглалгада үгтэхэдэ, һуралсалай 1972—73 жэлһээ техникумнай үдэрэй отделени нээгээ һэн, — гэжэ индустриальна техникумэй директор З. Р. Будажапова хөөрэнэ.

Мүнөө техникумэй олгодог мэргэжэлнүүд үргэн болгогдонхой. Жэшээлхэдэ, промышленна предприятинуудай электро-түхеэрэлгэнүүдэй техник-электрик, техник-механик, шэлэй болон шэлэй зүйлнүүдэй техник-технолог. Баян дүршэлтэй багшанар Г. В. Басхаев, О. В. Чипизубова, П. П. Бочалгин, Н. Н. Юндунова, В. Т. Татаринова болон бусад теоретическэ болон лабораторно хэшээлнүүдые ябуулхаһаа гадна слесарна ба токарна мастерскойнууд соо һурагшадай хүдэлмэришэнэй дүршэл шадабаритай болохо хэрэгтэ туһалдаг. Саратов, Фрунзе, Горький, Красноярск, Гусь-Хрустальный хотонуудта ошожо, үйлэдбэриин практика гарадаг байна.

Техникум дүүргэһэн хүбүүд, басагад Россин Федерациин болон Дунда Азиин промышленна зарим городуудта эльгээгдэдэг, харин олонхинь шэлэйнгээ заводто ажаллахаяа үлэдэг. Тэдэнэй олонхинь дээдэ шадабариин мэргэжэлтэд болоһон, правительствын үндэр шагналнуудта хүртэһэн байна.

Техникум завод хоёр бата бэхи холбоо барисаатай. Ажалда дүршэлгын хэшээлнүүдые бүри ехэ шанартайгаар үнгэргэхын тулада шэнэ түхеэрэлгэнүүдтэй лаборатори бии болгохо гэжэ завод хараална. Тэндэ һурагшад электронно тоолон тодорхойлолгын машина хэрэглэжэ һураха юм.

Т. ШОБОНОВА.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводто ажалай болон дайнай ветерануud олон юм. Залуу хүдэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэр ехэхэн сагаа зорюулдаг. КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ инструментальна цехэй слесарь-хабсаргагша Сидор Федорович Сухарев эндэ ажаллаха үедөө, хэдэн арбаад залуу хүбүүдые һурган хүмүүжүүлжэ, хүдэлмэришэнэй арюун замда гаргаһан байха. Наһанайнгаа амаралтада гарабашье, тэрэ түрэл цехтээ ажаллаһаар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Ф. Сухарев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Баргажан уулын оройдо гарахаар

Мүнөөдэр Улаан-Үдын прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй аяншалагшадай «Кодар» гэжэ клубай 10 аяншалагша Баргажанай шэлэ руу зорибо. Тус клубай түрүүлэгшын орлогшо, слесарь Игорь Выдринэй хүтэлбэрилһэн аяншалагшад 10 хоногой туршада ябахадаа, Баргажанай шэлын эгээл үндэр уулын оройдо гаража, нэгэдэлэйнгээ байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дурасхаалта тугханиие үргэхэ хүсэлтэй. Гурбан үдэрэй туршада үндэр уулые дабаһанайнгаа удаа замаа уһан дээгүүр үргэлжэлүүлхэ юм. Баргажан голой эгээл бэрхэшээлтэй талаарнь уруудан буужа, аяншалгаяа тэдэнэр дүүргэхэ.

Х. СОКТОЕВ.

АРХИГҮЙГӨӨР АМАРНА

Онохойн ой модоной комбинадта хүдэлмэришэдэй, илангаяа залуушуулай сүлөө сагые аша үрэтэйгөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагдадаг. Комбинадай комсомолой комитет соёлой байшан нягта холбоотойгоор хүдэлжэ, долоон хоногто гурба дахин амаралтын үдэшэнүүдые үнгэргэдэг юм. Үдэшэнүүдэй тусхай программые партийна комитет баталдаг, хинан шалгадаг байна.

Һүүлэй үедэ архидалгагүй амаралтын үдэшэнүүд олондо һайшаагдажа эхилээ. Жэшээлхэдэ, доодо 1-дэхи складта И. И. Кузнецовой бригадада эмхидхэгдэһэн иимэ үдэшэдэ залуушуул, наһажаалшье зон бултадаа хабаадаа, наадаа. Тэдэнэй жэшээгээр үшөө хэдэн үдэшэ үнгэргэгдэһэн байна.

Л. ВИЛЬМОВА.

СЭЛЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ХҮНГЭЛЭГДЭҺЭН ПУТЕВКООР

Сэлэнгын районой мал ажалай бүлэг түрүүшүүл һаяхан Монгол орон руу мордобо. Тэдэ хахад һарын туршада аха дүү орондо амарха зуураа, түүхын болон дурасхаалта газарнуудтай, үзэсхэлэн байгаалитай танилсаха юм.

Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой түрүүшүүл—мал адуулагша Роза Михайловна Санжанова, хонишон, долоон хүүгэдэй эхэ Роза Гомбоевна Цыденова, тэжээл бүйлүүлгын цехэй начальник Дондок Жалсараевич Жамьянов гэгшэд Монгол һайхан орон ошохо аяншалгын хүнгэлэгдэһэн путевкоор урмашуулагдаһан байна.

ХАХАСАЛГЫН ҮДЭШЭ

Гусиноозерскын 3-дахи СПТУ-да һуража, барилгашанай, тогоошоной мэргэжэлтэй болоһон хүбүүд, басагадай түрэл училищитаяа хахасалгын үдэшэ соёлой «Шахтер» гэжэ байшан соо үнгэргэгдэбэ. Училищиин директор И. А. Тиганов, комсомолой организациин секретарь О. Хавина гэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлэһэн байна. Баяр ёһололой ошон байдалда училищи дүүргэгшэдтэ дипломууд, һайнаар һуража, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадагшадта Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн ВЛКСМ-эй организациин секретарь А. Волковский. «Гусиноозерскуголь» нэгэдэлэй ОРС-ын начальнигай орлогшо Г. И. Усольцева гэгшэд өөһэдынгөө предприятинууд тухай хөөрэжэ, ажаллахаа ерэхыень залуушуулые уряа. Училищи дүүргэгшэдэй зүгһөө Д. Юмсурунов үгэ хэлэхэдээ, багшанартаа халуун баярые хүргөө.

СОЁЛШОДОЙ ЗАМУУД

Сэлэнгын совхозой хүдөөгэй соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд үбһэ хуряалгын халуун саһада ажахыенгаа тэжээл бэлэдхэгшэдые соёлой талаар һайнаар хангана. В. Гармажаповай, Б. Нимаевай, В. Цыдендамбаевай бригадануудта совхозой соёлшод һаяхан ошоһон байна:

«Эрдэм ухаан архиие огтолон хорино» гэһэн асуудалаар С. Гагаринагай хэһэн хөөрэлдөөн олоной һонирхол татаа. Ажахын ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь М. Цыренова «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаһанууды» гаргаа. Библиотекарь Т. Бадмажапова номуудые тараажа, шэнэ захилнуудые абаһан байна.

С. АЮШЕЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

ТОБШОХОНООР

ВЕЛОСИПЕДЭЭР УРИЛДАЛГА. «Хани барисаанай харгы замаар» гэһэн уласхоорондын мүрысөөн Эрхүү—Улаан-Үдэ—Улаан-Баатар замаар үнгэргэгдэжэ байна. Эрхүүһээ Улаан-Үдэ хото хүрэтэрхи зам табан шатаһаа бүридэһэн байгаа. Эрхүүгэй спортын мастер Александр Плеханов Эрхүүһээ Улаан-Үдэ хүрэтэрхи зайе эгээл түрүүлэн гаталжа, физкультура болон спортын талаар Буряадай АССР-эй Гүрэнэй комитедэй тусхай шанда хүртэбэ. Монголой Арадай Республикын нэгэдэхи суглуулагдамал командын гэшүүн, спортын мастер Б. Мүнхбат хоёрдохи һуури эзэлээ. Эрхүүгэй командаһаа спортын мастер Сергей Лещенко гурбадахи һуурида гараба. Манай командаһаа спортын мастерта кандидат Александр Музыков табадахи һуури эзэлһэн байха юм.

Эрхүүгэй областиин суглуулагдамал команда түрүү һуури эзэлнэ. МНР-эй нэгэдэхи болон Буряадай АССР-эй командануудай велосипедистнүүд удаадахи һууринуудта гараба.

БАРИЛДААН. Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй арадуудай зунай IX Спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөн Минск хотодо болобо. Эндэ Россин Федерациин суглуулагдамал команда хоёрдохи һуури эзэлээ. Энэ амжалтада манайшье республикын түлөөлэгшэ — Зүүн Сибириин технологическа институдай студент, уласхоорондын классай спортын мастер Сергей Замбалов 52 килограммай шэгнүүртэн сооһоо табадахи һуурида гараһан байха юм.

ФУТБОЛ. «А» классай командануудай дунда футболоор РСФСР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлһөөр. Манай республикын «Сэлэнгэ» команда түрүүшын нааданда Эрхүүгэй областиин «Звездагай» футболистнуудтай уулзахадаа, шанга тэмсэлдэ тоо нээнгүй, тэнсэһэн байгаа. Хоёрдохи наадандаа Комсомольск-на-Амуре хотын «Амур» командатай мүрысэхэдөө, футболистнуднай 0:3 тоотойгоор шүүгдэшоо. Удаадахи уулзалгадаа «Сэлэнгэ» мүнөөдэр Находкын «Океан» командатай наадаха юм.

* * *

Клубай командануудай дунда футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй нэгэдэхи дүхэригэй наадануд дүүрэбэ. Һүүлшын наадануудта «Забайкалец» болон «Торпедо» командануудтай уулзахадаа, 0:0 тоотойгоор тэнсэжэ, ЛВРЗ-гэй спортклубай футболистнууд 24 очкотой түрүү һуури эзэлжэ ябана. Локомотивна депогой команда тэдэнэрһээ 3 очкоор гээгдэнэ. «Буревестнигые» 2:1 тоотойгоор шүүһэн «Забайкалец» гурбадахи һуурида гараба.

* * *

Футболоор республикын кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлһөөр. Хахад финалай наадануудта ЛВРЗ-гэй спортклубай футболистнууд «Забайкалецтай» уулзахадаа, 2:0 тоотойгоор шүүжэ ябаһан аад, саашадаа эдэбхиеэ һуларуулжа, хүсэгдэшэһэн байгаа. Нэмэлтэ 30 минута соо үргэлжэлһэн нааданда «Забайкалец» үшөө хоёр бүмбэгэ сохижо оруулаад, 4:2 тоотойгоор илаба.

Онохойн «Восход» «Буревестнигэй» командатай талмай дээрэ наадахадаа, 3:1 тоотойгоор шүүгээ. Тиигэжэ түгэсхэлэй нааданда «Забайкалец», «Восход» командануд хабаадаха болобо.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ХААНА, ХЭЗЭЭ, ЮУН БОЛОХОБ?

«Комсомольский» гэжэ арал. Студентнэрэй барилгын отрядуудай городской слёт. Программадань: «Залуушуул эб найрамдалай түлөө дуугаа үгэнэ» гэһэн митинг, политическэ плакадуудай болон бусад конкурснууд. Эхин 10 сагһаа.

Зүүн Сибириин түмэр замай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан программа 11 сагһаа эхилхэ.

Улаан-Үдын городской сэсэрлиг. Түмэр замшадай үдэртэ зорюулагдаһан радиожурнал, радиоконцерт. Шатараар болон дээмээр мүрысөөн 14 сагһаа 17 час хүрэтэр болохо.

Казахай Гүрэнэй Абайн нэрэмжэтэ оперо болон баледэй академическэ театрай дуушан, Казахай ССР-эй арадай артист Мурат Мусабаевай концерт 16 часһаа захалха.

Шэлэй заводой соёлой байшангай уран һайханай коллективэй концерт зунай эстрада дээрэ 17 часһаа.

«Буряадай уран зураашад БАМ-да» гэһэн выставкэ 12 часһаа 19 час хүрэтэр нээгдэтэй байха.

Дискотекэ 20 час 30 минутаһаа эхилхэ.

Д. Жанаевай нэрэмжэтэ сэсэрлиг. «Һаяар һургуулидаа ошохобди» гэһэн программа (17 часһаа). Духовой оркестрэй концерт 19 часһаа эхилхэ. «Космос» гэжэ ательедэ оёгдоһон хубсаһа хунар 20 часһаа харуулагдаха.

С. Орешковэй нэрэмжэтэ сэсэрлиг. Түмэр замшадай үдэртэ зорюулагдаһан үдэр. Программадань: уран һайханай коллективүүдэй болон духовой оркестрэй концерт, элдэб наадан. Эхин 11 сагһаа.

Октябрьска районой сэсэрлиг. 15 часһаа хүүгэдэй наадануд эмхидхэгдэхэ. Духовой оркестр 17 часһаа концерт табиха.

Шэлэй заводой соёлой байшан. 14 часһаа элдэб наадан. «Совет эстрада» гэһэн программа. Диско-клубые нээлгэ 19 часһаа.

«Железнодорожник» гэжэ соёлой байшан. Түмэр замшанай үдэртэ зорюулагдаһан программа. Уран һайханай коллективүүдэй концерт, янза бүриин наадан. Эхиниинь 11 сагһаа.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

1986 оной июлиин 27-до үнгэргэгдэһэн 30-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«45-һаа 6-ень тааха» спортлото: 679.451 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (39 карточка) таагшад—1.234 түхэриг, дүрбэн номер (1.947 карточка) тааһан хүнүүд—31 түхэриг, гурбан номер (31.779 карточка) таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха» спортлото: 5.759.848 билет ороо. Табан номер (21 карточка) тааһан хүнүүд — 10.000 түхэриг, дүрбэн номер (4.447 карточка) таагшад—123 түхэриг, гурбан номер (138.570 карточка) тааһан хүнүүд 7 түхэриг абаха.

30-дахи тиражай биледүүдэй, мүн 21-дэхиһээ 30-дахи тиражай наадануудта хабаадаһан 10 тиражай биледүүдэй шүүбэринүүд августын 11-һээ сентябриин 11 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 3-һаа 10 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

ТҮМЭР ЗАМШАНАЙ ҮДЭР

Москва. 9.00—«Время». 9.45—Ритмическэ гимнастика. 10.10—«Пионери»—киножурнал. 10.25—«Спортлотогой» 31-дэхи тираж. 10.35—«Будильник». 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.05—«Үглөөнэй почто». 12.35—«Аяншалагшадай клуб». 13.35—«Хүгжэмтэ киоск». 14.05—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05—Холо ба ойрын дуунуд. 15.50—«Жизнь на земле»—13-серитэй баримтата фильмын премьерэ. «Покорители суши»—7-дохи сери (Англи). 16.45—«Взлет»—фильм-концерт. 17.15—«Манай гэр»—тележурнал. 18.05—«Я не утратил прежний свет... А. Блок».—баримтата фильм. 19.00—«Уласхоорондын шэнжэлэл» 19.45—Мультфильмнүүд. 20.05—«Ливанское стекло»—баримтата фильм. 20.15—«Харагшадай гүйлтаар». «Калина красная»—уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35—Оперно сценын уран бэлигтэн. С. Я Лемешев. Баримтата фильм. 23.45—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты!» 9.20 — Бешеные деньги»—уран һайханай фильм. 10.45—Азербайджанай телевидениин программа. 11.45—«Ород хэлэн». 12.15—«Придут страсти-мордасти» хүүгэдэй фильм. 13.25—«Эрдэм ба ажабайдал». 13.55—Мультфильмнүүд. 14.15—Латвиин телевидениин ба радиогой эст-

ПОНЕДЕЛЬНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.50 — Мультфильмнүүд. 10.30 — «Футболой шэнжэлэл». 11.00 —«Охотник за браконьерами» — үхибүүдтэ фильм. 12.15 — Баримтата фильм. 12.35—Шэнэ һонин (12.40 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.30 — Концерт. 17.05 — «Объектив». 17.30 — Киноочерк. 17.40— «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». **Улаан-Үдэ.** 18.10—«Халаан» (буряадаар. 18.30—«Фитиль» — бүхэсоюзна сатирическэ киножурнал. 18.40—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.00 — «Зургаа наһатайһаа — һургуулида». 19.35—Мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Хурдадхалга». 21.00—Чернобыль хотодо РСФСР-эй арадай артист И. Кобзоной концерт. 22.00—«Время». 22.35 — «Футболой шэнжэлэл». 23.05 — «Спартак» —уран һайханай фильм-балет. 00.35—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20— «Предчувствие любви»—уран һайханай фильм. 10.25—Баримтата фильм. 10.45 — Бандуристнуудай арадай капеллын концерт. 11.00 — «Ород хэлэн». 11.30—Баримтата фильм. 12.00—Н. Асеевэй шүлэгүүд. 12.40—«Холода в начале весны»—уран һайханай богони фильм. 13.10—Концерт. 13.30—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.30—Морин спортоор бүхэсоюзна урилдаан. 15.15—Шэнэ һонин. 18.10—Ал-

ВТОРНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». 10.15—Баримтата фильм. 10.35—«Спартак» — фильм-балет. 12.05—Й. Гайдн. 98-дахи номерой симфони. 12.35 — Шэнэ һонин (12.40 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.50—Балалайкын абяан зэдэлнэ. 17.20—Баримтата фильм. 17.50—Жюль Верныин геройнууд экран дээрэ». «80 дней вокруг света»—11-серитэй мультфильм. (Австрали). 1-дэхи, 2-дохи сери. **Улаан-Үдэ.** 18.35—Шэнэ һонин (буряадаар). 18.45—«Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». 19.25—«Байгал» мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Мультфильм. 20.10 — «Һуурин дээрэ шиидхэгдэнэ». КПСС-эй Челябинска обкомой нэгэдэхи секретарь Н. Д. Швырев дамжуулгада хабаадаха. 20.55 — «Спрут»—6 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 22.00—«Время». 22.35—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 22.50 —Воронежой Гүрэнэй ород арадай академическэ хоорой концерт. 00.05 — «Барилга ба архитектура» — киножурнал. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.45—«Арадай аялга дуунууд». 10.00 — «Шатарай һургуули». 10.30—«Будильник». 11.00 — Баримтата фильм. 11.15—Куйбышевай телестудиин программа. 12.15—Француз хэлэн. 12.45 — «Три минуты лета»—уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 15.00—Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 18.00—Телефильм. **Моск-**

СРЕДА, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — Мультфильмнүүд. 10.05 — Концерт. 12.25—Шэнэ һонин (12.30 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.40 — Грузин арадай дуунууд. 16.55—Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17.30—«80 дней вокруг света». 11 серитэй мультфильм. 3-дахи, 4-дэхи, 5-дахи сери. **Улаан-Үдэ.** 18.35—Барилгада тусхай зорилготой программа бэелүүлгэ. **Москва.** 19.05—«Рукопожатие: год 2000-й» — телефильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.15 — «Эб найрамдал ба залуушуул» 20.55—«Спрут»—6 серитэй уран һайханай фильм. 5-дахи сери. 22.00—«Время». 22.35 — Уран зохёолшо Фёдор Абрамовтай уулзалга. 23.35—Арфа зэдэлнэ. 23.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.35 — «Полынь—трава горькая» — уран һайханай фильм. 11.05 — «Шубууд болон ангууд». 11.35—«Два дня из жизни Виктора Кингесеппа» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 12.40 — Немец хэлэн. 13.10 — Мультфильм. 13.20—Хүүгэдэй хореографическа коллективүүдэй концерт. 13.35—Түрэлхидтэ тележурнал. 14.05—М. Цветаевагай шүлэгүүд дээрэ найруулагдаһан романснууд. 14.30 — Автоспортоор уласхоорондын мүрысөөн. 15.00 — Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 17.40—Баримтата фильм. **Москва.** 19.35 — «Праздник вдохновения» — фильм-кон-

ЧЕТВЕРГ, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Шадамар гарнууд». 10.10 — «Ан амитадай аймагта. 11.10 — «Всеволод Иванов. Дурсалганууд болон уулзалганууд». 11.55 — «Слет — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильм. 13.20 — Шэнэ һонин. (13.25 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильм. 16.20 — А. Хачатурян. 2 дохи номерой ми минор симфони. 17.25 — «80 дней вокруг света» — 11 серитэй мультфильм. 6-дахи, 7-дохи, 8-дахи сери. 18.30 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.15—«Манай саад». 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.20 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 20.50 — «Спрут»— 6 серитэй уран һайханай фильм. 6-дахи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 22.50 — Ян Френкель. «Хахасалганууд болон уулзалганууд тухай». 23.45 — Баримтата фильм. 00.25 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.40 — «Свидание»— уран һайханай фильм. 10.55—«Һургуулиин реформо 2 жэлэй үнгэрөөд байхада». 11.25—«Два дня из жизни Виктора Кингесеппа» —уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 12.30 — Испан хэлэн. 13.00 — Р. Погодин. «Кешка тухай хөөрөөнүүд». 13.45 — «Дамы приглашают кавалеров» — уран һайханай фильм. 15.00—Шэнэ

ПЯТНИЦА, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Барилгашанай үдэртэ баримтата фильмүүд. 10.25 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 11.00 — «Нахаленок» — уран һайханай фильм. 11.55 — Москвагай камерна хоорой концерт. 12.55 — Шэнэ һонин. (13.00 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.40 — «Ород хэлэн». 17.15—Концерт. 17.45—«Харгын аюулгүй байдалай түлөө». 17.50—«80 дней вокруг света» — 11 серитэй мультфильм. 9-дэхи, 10-дахи, 11-дэхи сери. **Улаан-Үдэ.** 18.55 — Шэнэ һонин (буряадаар). 19.10 — «Түрүүшын республиканска хүдөөгэй спортивна нааденууд» — Улаан-Үдын студиин очерк. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Баримтата фильм. **Улаан-Үдэ.** 20.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.40 — «Опереттэ, опереттэ». 22.00 — «Время». 22.35 — «Экипаж» — уран һайханай фильм, 1-дэхи, 2-дохи сери. 00.50 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва: 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Гонцы спешат»—уран һайханай фильм. 10.40 — Баримтата фильм. 11.05 — Концерт. 11.25 — «Манай саад». 11.55 — Англи хэлэн. 12.25 — «Вальки ны паруса» — үхибүүдтэ фильм. 13.35 — «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 14.15 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 15.00 — Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 17.50 — «Таанадта, барилгашад» Захилнуудаар концерт. 18.20 — «Спортын һонин». РСФСР-эй габьяата тренер В. Домнин, уласхоорондын классай спортын мастер, хүнгэн атлетикээр һайхан

СУББОТО, 9

ФИЗКУЛЬТУРНИГАЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время». 9.45 — Дэлхэйн арадуудай дуунууд. 10.05 — «Дом в квартире»— 1-дэхи дамжуулга. 10.45 — Духовой оркестр наадана. 11.05 «Элүүр энхэ байлга». 11.50—«Арфа болон флейт дээрэ гүйсэдхэгдэхэ хүгжэм. 12.10—«Бултанда ба хүн бүхэндэ». 12.40 — «Наш общий друг»— уран һайханай фильм. 14.35—«Үе саг ба өөр тухайгаа». Михаил Луконин. 14.55 — «Олимпийский» гэһэн спортивна комплексдо акробатикын, уран һайханай болон спортивна гимнастикын уран бэлигтэнэй концерт. 15.35—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 15.50—Энэдхэг хүгжэмшэн ба композитор Рави Шантарай зохёол бүтээлнүүд тухай. 16.35 —«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 17.35 —«Фотография на память»—уран һайханай фильм. 18.45—«Арадай аялга дуунууд». 19.00—Баримтата фильм. 20.00—Спортивна һорилго. 20.05—Мультфильм. 20.20—Дуунай-инструментальна «Ариэль» ансамблиин концерт. 20.55 —Француз актер Жерар Филиппэй зохёохы ажал ябуулга тухай. 22.00—Время. 22.30—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 22.45—Киножурнал. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Торпедо» (Москва) — «Спартак».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.30—Ритмическэ гимнастика. 10.15—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.45 —«Белый слон»—үхибүүдтэ фильм. (Инди). 12.05—Баскетболоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. КНР-эй болон ЧССР-эй суглуулагдамал командануд. 12.25—В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин» поэмэ. 12.55—Донецкын телестудиин программа. 13.55 —«Хабаяа туршая, басагад». Шевченко хотодо басагад уулзаха. 15.45—«Ургамалай аймаг». 16.30—Мультфильм. **Улаан-Үдэ.** 16.50—«Жилгражданстрой» трестын 5-дахи СМУ-һаа А. М. Ни-

ВОСКРЕСЕНИ, 10

БАРИЛГАШАНАЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Ритмическэ гимнастика. 10.15—Киножурнал. 10.25 — «Спортлотогой» 32-дохи тираж. 10.35 —«Будильник». 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 —«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35—«Аяншалагшадай клуб». 13.35—Хүгжэмтэ киоск». 14.05—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Булагууд». 15.35—«Жизнь на земле»—13 серитэй баримтата фильм. Англи. 8-дахи сери. 16.30—«Энэ гайхалтай дэлхэй». 17.45—«Совет газар дээрэ уулзалга». 18.00—Эквадорой ансамблиин концерт. 18.25 — Харгын аюулгүй байдалай түлөө. 18.30—Мультфильмнүүд. 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Хүгжэмэй, дуунай болон арадай уран бэлигэй һайндэр. 20.30—Баримтата фильм. 20.40—Останкинадахи концертнэ студида энеэдэ наадана үдэшэ. 22.00—Время. 22.35—П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурсын лауреадуудай концерт. 23.35—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада, зогсогты!». 9.20—Баримтата фильм. 9.45—Духовой оркестрэй концерт. 10.10—«Эжын һургуули». 10.40—Баскетболоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. США болон ЧССР-эй суглуулагдамал командануд. 11.00—Р. Штраус. Симфоническа поэмэ. 11.50—«Ород хэлэн». 12.20—Баскетболоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. СССР-эй болон Кубын суг-

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Шэнэдхэн хубилалга хойшолуулагдашагүй, тэрэ бүхы хүнүүдтэ, бүхы юумэндэ хабаатай» — М. С. Горбачевой Хабаровскын партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан дээрэ хэлэһэн үгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. М. С. Горбачевой хэлэһэн үгын түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаһанда. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ. Марксизм-ленинизмын университедтэ һурагшадай анхаралда. Номой таг.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Соёлой һонин. «Буряад дуун Казбек дээгүүр сууряатана» — В. Усовичой корреспонденци. Шог ёгто долгиндо. ТВ-гэй программа.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений—2-65—54.

Республиканская типография ...ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграф... ной торговли г. Улан-Удэ ул. ... Н-00566. Заказ № 179.